

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

Kłomnice, grudzień 2016 r.

Kierownik Zespołu Autorskiego

Sylwia Brzezicka-Tesarczyk

Zespół Autorski:

Aneta Biernacka

Karolina Konsek

Artur Kalicki

Spis treści

Wykaz skrótów	5
Streszczenie w języku niespecjalistycznym	6
1. Wstęp	7
1.1. Cel opracowania	7
1.2. Uwarunkowania prawne	7
1.3. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	8
1.3.1. Dokumenty na poziomie krajowym	8
1.3.2. Dokumenty na poziomie regionalnym	17
2. Metodyka opracowania programu.....	21
3. Ogólna charakterystyka Gminy	22
3.1. Lokalizacja Gminy	22
3.2. Demografia	23
3.3. Struktura zatrudnienia.....	24
3.4. Sfera gospodarcza	24
3.5. Instalacje sieciowe.....	25
3.6. Turystyka i rekreacja.....	26
4. Ocena stanu środowiska	27
4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	27
4.2. Zagrożenia hałasem.....	30
4.3. Pola elektromagnetyczne	33
4.4. Gospodarowanie wodami	35
4.5. Gospodarka wodno-ściekowa	39
4.6. Zasoby geologiczne.....	46
4.7. Gleby.....	47
4.8. Gospodarka odpadami	48
4.9. Zasoby przyrodnicze	51
4.10. Zagrożenia poważnymi awariami	53
4.11. Edukacja ekologiczna.....	54
5. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ.....	55
6. Analiza SWOT	58
7. Cele programu ochrony środowiska i kierunki interwencji.....	61
7.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza	62
7.2. Gospodarka wodno-ściekowa	62

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA
LATA 2021-2024

7.3.	Zagrożenia hałasem.....	63
7.4.	Pola elektromagnetyczne	63
7.5.	Gospodarowanie wodami	63
7.6.	Zasoby geologiczne.....	64
7.7.	Gleby.....	64
7.8.	Gospodarka odpadami	64
7.9.	Zasoby przyrodnicze	65
7.10.	Zagrożenia poważnymi awariami	65
7.11.	Edukacja ekologiczna.....	65
7.12.	Zestawienie celów, kierunków interwencji oraz zadań do realizacji.....	66
8.	Harmonogram realizacja zadań wraz z ich finansowaniem	70
9.	Uwarunkowania finansowe dla realizacji POŚ	75
9.1.	Źródła finansowania	75
9.2.	Możliwości budżetowe Gminy	76
10.	System realizacji programu ochrony środowiska	78
10.1.	Współpraca z interesariuszami.....	78
10.2.	Zarządzanie Programem ochrony środowiska	78
10.3.	Monitorowanie programu – mierniki realizacji zadań	79
	Spis tabel	82
	Spis rysunków.....	83

Wykaz skrótów

BZT - biochemiczne zapotrzebowanie tlenu

ChZT - chemiczne zapotrzebowanie tlenu

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

FS – Fundusz Spójności

GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZWP - Główny Zbiornik Wód Podziemnych

POŚ- Program Ochrony Środowiska

PM2,5, PM10 – pył zawieszony

PSZOK – Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

s.m.o. – sucha masa organiczna

ŚZMiUW – Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

TSP – toksyczne substancje przemysłowe

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

Zaw. og. - Zawiesina ogólna

ZDR - zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii

ZZR - zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Główną misją programów ochrony środowiska jest potrzeba poprawy jakości życia człowieka. Program ochrony środowiska jest pisemną deklaracją celów i zadań w odniesieniu do użytkowania, ochrony i kształtowania środowiska.

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska rozwiązania uwzględniają działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprawy stanu środowiska, poprawy stanu jakości powietrza, zapewnienia racjonalnej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich, zapobiegania klęskom żywiołowym oraz do zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców.

W celu zapewnienia adekwatności i komplementarności Programu Ochrony Środowiska zadbano o spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi na poziomie krajowym i regionalnym. POŚ wynika z przyjętej wizji i strategii rozwoju Gminy, ponadto wskazuje sposób rozwiązania bieżących problemów ekorozwojowych.

Dokonano oceny stanu aktualnego terenu Gminy w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, pól elektromagnetycznych, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów, zasobów przyrodniczych, oraz zagrożeń poważnymi awariami.

W Programie Ochrony Środowiska zostały określone cele, kierunki interwencji i zadania oraz środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe. Dla poszczególnych obszarów interwencji zaproponowano szereg działań, określając nazwy zadań, nakłady finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację i możliwe źródła finansowania. Do każdego obszaru interwencji zostały przypisane odpowiednie wskaźniki w celu monitorowania obszarów wymagających podjęcia działań w celu poprawy stanu środowiska. Sformułowane wskaźniki umożliwiają określenie postępu realizacji zadań, będą narzędziem oceny realizacji POŚ w momencie przygotowywania raportów z jego wykonania.

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Sprecyzowano system realizacji POŚ, poprzez określenie instytucji zaangażowanych w realizację dokumentu, zespołu wdrażającego, sposobu monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji oraz aktualizacji. Powyższe przyczyni się do sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

1. Wstęp

1.1. Cel opracowania

Podstawowym celem sporządzenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłomnice na lata 2017-2020, z perspektywą na lata 2021-2024” jest realizacja polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program Ochrony Środowiska będzie stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu gminy.

Realizacja założeń Programu Ochrony Środowiska doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, uzyskania sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska.

Cele, kierunki interwencji i zadania zostały określone na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy i oczekiwanych zmian w ochronie środowiska. Przy ich formułowaniu uwzględniono obowiązujące przepisy prawa polskiego i unijnego, aktualne krajowe i regionalne strategie, koncepcje i dokumenty planistyczne, w tym także sektorowe.

Przedstawione w POŚ działania stanowią wytyczne dla realizacji przedsięwzięć, nie posiadają charakteru obligatoryjnego. Istotnym aspektem Programu Ochrony Środowiska jest możliwość ubiegania się o dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych na zadania w nim przedstawione.

Do celów szczegółowych Programu Ochrony Środowiska zalicza się:

- identyfikacja stanu istniejącego i przedstawienie propozycji zadań przyczyniających się do rozwiązania problemów ochrony środowiska,
- wyznaczenie priorytetów przedsięwzięć,
- opracowanie harmonogramów realizacji całości zamierzeń inwestycyjnych ze wskazaniem źródeł finansowania.

Program Ochrony Środowiska ma na celu uzyskanie sukcesywnego z roku na rok ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochrony i rozwoju walorów środowiska poprzez realizację działań zawartych w niniejszym dokumencie.

1.2. Uwarunkowania prawne

Niniejszy dokument wykonany został na podstawie umowy z dnia 21 października 2016 r., której przedmiotem było opracowanie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłomnice na lata 2017-2020, z perspektywą na lata 2021-2024”, zawartej pomiędzy Gminą

Kłomnice z siedzibą w Urzędzie Gminy w Kłomnicach, 42-270 Kłomnice przy ul. Strażackiej 20, reprezentowaną przez Wójta Gminy Kłomnice – Pana Piotra Juszczaka, a firmą ECO-SITE Sylwia Brzezicka-Tesarczyk z siedzibą w Rybniku przy ul. Rudzkiej 13, 44-200 Rybnik, reprezentowaną przez Panią Sylwią Brzezicką-Tesarczyk.

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2016 poz. 672 ze zm.), a w szczególności:

- Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.
- Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

1.3 Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

W celu zapewnienia adekwatności i komplementarności Programu Ochrony Środowiska zadbano o spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi na poziomie krajowym i regionalnym. Podstawą do określenia celów, kierunków interwencji oraz zadań były zdefiniowane zagrożenia i problemy dla poszczególnych obszarów interwencji oraz powiatowe i krajowe cele zapisane w dokumentach strategicznych i programowych.

1.3.1. Dokumenty na poziomie krajowym

I. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

1. Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska

- i. Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
- ii. Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,

2. Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski

- i. Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego

II. Strategia Rozwoju Kraju 2020

1. Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo
 - i. Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem
 - a) Priorytetowy kierunek interwencji I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego,
2. Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka
 - i. Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki
 - a) Priorytetowy kierunek interwencji II.2.3. Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego,
 - ii. Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko
 - a) Priorytetowy kierunek interwencji II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami,
 - b) Priorytetowy kierunek interwencji II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej,
 - c) Priorytetowy kierunek interwencji II.6.4. Poprawa stanu środowiska,
 - d) Priorytetowy kierunek interwencji II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu,
 - iii. Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu
 - a) Priorytetowy kierunek interwencji II.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym,
 - b) Priorytetowy kierunek interwencji II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych,
 - c) Priorytetowy kierunek interwencji II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich,
3. Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna
 - i. Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
 - a) Priorytetowy kierunek interwencji III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach,

III. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

1. Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
 - i. Kierunek interwencji 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
 - ii. Kierunek interwencji 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
 - iii. Kierunek interwencji 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią,
2. Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię
 - i. Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej,

- ii. Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
3. Cel 3. Poprawa stanu środowiska
- i. Kierunek interwencji 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
 - ii. Kierunek interwencji 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
 - iii. Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
 - iv. Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy,

IV. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

1. Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki
- i. Kierunek działań 1.2. Koncentracja wydatków publicznych na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych
 - a) Działanie 1.2.5. Wspieranie transferu wiedzy i wdrażania nowych/nowoczesnych technologii w gospodarce (w tym technologii środowiskowych),
2. Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców
- i. Kierunek działań 3.1. Transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę”, zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki,
 - a) Działanie 3.1.2. Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu,
 - ii. Kierunek działań 3.2. Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia
 - a) Działanie 3.2.1. Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów,

V. Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

1. Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego
- i. Cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej,
 - ii. Cel szczegółowy 4. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko,

VI. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020

1. Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich

dostępności przestrzennej

- i. Priorytet 2.1. Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 2.1.3. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i sieci wodociągowej,
 - b) Kierunek interwencji 2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków,
 - c) Kierunek interwencji 2.1.5. Rozwój systemów zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - d) Kierunek interwencji 2.1.6. Rozbudowa sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego,
 - ii. Priorytet 2.2. Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 2.2.1. Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej i kolejowej,
 - b) Kierunek interwencji 2.2.2. Tworzenie powiązań lokalnej sieci drogowej z siecią dróg regionalnych, krajowych, ekspresowych i autostrad,
 - c) Kierunek interwencji 2.2.3. Tworzenie infrastruktury węzłów przesiadkowych, transportu kołowego i kolejowego,
 - iii. Priorytet 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 2.5.1. Rozwój infrastruktury wodno-melioracyjnej i innej łagodzącej zagrożenia naturalne,
2. Cel szczegółowy 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich
- i. Priorytet 5.1. Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 5.1.1. Ochrona różnorodności biologicznej, w tym unikalnych ekosystemów oraz flory i fauny związanych z gospodarką rolną i rybacką,
 - b) Kierunek interwencji 5.1.2. Ochrona jakości wód, w tym racjonalna gospodarka nawozami i środkami ochrony roślin,
 - c) Kierunek interwencji 5.1.3. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa oraz zwiększanie retencji wodnej,
 - d) Kierunek interwencji 5.1.4. Ochrona gleb przed erozją, zakwaszeniem, spadkiem zawartości materii organicznej i zanieczyszczeniem metalami ciężkimi,
 - e) Kierunek interwencji 5.1.5. Rozwój wiedzy w zakresie ochrony środowiska rolniczego i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich i jej upowszechnianie,
 - ii. Priorytet 5.2. Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego

- a) Kierunek interwencji 5.2.1. Zachowanie unikalnych form krajobrazu rolniczego,
- b) Kierunek interwencji 5.2.2. Właściwe planowanie przestrzenne,
- c) Kierunek interwencji 5.2.3. Racjonalna gospodarka gruntami,
- iii. Priorytet 5.4. Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 5.4.1. Racjonalne zwiększenie zasobów leśnych,
 - b) Kierunek interwencji 5.4.2. Odbudowa drzewostanów po zniszczeniach spowodowanych katastrofami naturalnymi,
 - c) Kierunek interwencji 5.4.3 Zrównoważona gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska oraz rozwojowi rolnictwa i rybactwa,
- iv. Priorytet 5.5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich
 - a) Kierunek interwencji 5.5.1. Racjonalne wykorzystanie rolniczej i rybackiej przestrzeni produkcyjnej do produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
 - b) Kierunek interwencji 5.5.2. Zwiększenie dostępności cenowej i upowszechnienie rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców obszarów wiejskich

VII. Strategia „Sprawne Państwo 2020”

- 1. Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych
 - i. Kierunek interwencji 3.2. Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju
 - a) Przedsięwzięcie 3.2.1. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,
 - b) Przedsięwzięcie 3.2.2. Zapewnienie ładu przestrzennego,

VIII. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

- 1. Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa
 - i. Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego
 - a) Kierunek interwencji 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa,
 - b) Kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa,

IX. Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie

- 1. Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów
 - i. Kierunek działań 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi
 - a) Działanie 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów,

- b) Działanie 1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich
 - ii. Kierunek działań 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne
 - a) Działanie 1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne,
 - b) Działanie 1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego
2. Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych
- i. Kierunek działań 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe
 - a) Działanie 2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska,
 - ii. Kierunek działań 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,

X. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

1. Cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
- i. Kierunek interwencji – kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności

XI. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

1. Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego
- i. Priorytet Strategii 4.1. Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej
 - a) Kierunek działań 4.1.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu

XII. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

1. Kierunek – poprawa efektywności energetycznej
- i. Cel główny – dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,
 - ii. Cel główny – konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15
2. Kierunek – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii
- i. Cel główny – racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- ii. Cel główny – zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,
3. Kierunek – wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła
- i. Cel główny – zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,
4. Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw
- i. Cel główny – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
 - ii. Cel główny – osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,
 - iii. Cel główny – ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,
 - iv. Cel główny – wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,
5. Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko
- i. Cel główny – ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
 - ii. Cel główny – ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
 - iii. Cel główny – ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
 - iv. Cel główny – minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce,
 - v. Cel główny – zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

XIII. Projekt Polityki Wodnej Państwa 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016) (PWP 2030)

Głównym celem PWP 2030 jest zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywoływanych przez powodzie i susze, w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównywania dysproporcji regionalnych. Realizacja celu głównego ma nastąpić poprzez realizację poszczególnych celów strategicznych:

- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów,
- zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę,
- zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki,
- ograniczenie wystąpienia negatywnych skutków powodzi i susz

- reformę systemu zarządzania i finansowania gospodarki wodnej.

XIV. Program wodno-środowiskowy kraju

Cele określone w PWŚK:

- niepogarszanie stanu części wód,
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych,
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie) oraz
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

XV. IV Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Cel główny dokumentu:

- ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.

XVI. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO 2022)

Główne cele strategiczne zawarte w KPGO 2022 to:

- zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji,
- doprowadzenie do funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów komunalnych zgodnego z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
- zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych,
- utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi,
- zrównoważenie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w związku z zakazem składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s. m. i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg s. m.

XV. Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Wdrożenie przedmiotowego Programu ma ułatwić adaptację wszystkich sektorów do wymogów gospodarki niskoemisyjnej. Osiągnięcie powyższego celu będzie wymagało określenia:

- obszarów redukcji emisji gazów cieplarnianych i innych substancji,
- priorytetów z nimi związanych,
- działań i oczekiwanych z nich efektów,
- instrumentów wsparcia, które w konsekwencji przyczynią się zarówno do zmniejszenia emisji, jak i gruntownej modernizacji polskiej gospodarki,
- ścieżek redukcji emisji w horyzoncie czasowym do 2050 r., w rozbięciu na sektor ETS (Emission Trading Scheme) oraz non-ETS,
- punktów pośrednich w realizacji programu, pozwalających na mierzenie postępu.

Zakłada się, że procesom redukcyjnym towarzyszyć będą również działania ukierunkowane na poprawę efektywności nie tylko energetycznej, ale również wykorzystania zasobów w skali całej gospodarki. Wdrażane nowe technologie powinny skutkować ograniczeniem energo-, materiało- i wodochłonności.

Mając powyższe na względzie, wyróżnia się następujące cele szczegółowe, których realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu celu głównego:

- rozwój niskoemisyjnych źródeł energii,
- poprawa efektywności energetycznej,
- poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami,
- rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych,
- zapobieganie powstawaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami,
- promocja nowych wzorców konsumpcji.

XVI. Krajowy Plan Działania w zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych

Plan określa cele związane z produkcją energii ze źródeł odnawialnych w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania i chłodzenia, do osiągnięcia w 2020 r., uwzględniając wpływ innych środków polityki efektywności energetycznej na końcowe zużycie energii oraz odpowiednie środki, które należy podjąć dla osiągnięcia krajowych celów ogólnych w zakresie udziału OZE w wykorzystaniu energii finalnej.

XVII. Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej (NSEE)

Podstawowe cele, zdefiniowane w Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej, to:

- upowszechnianie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia, uwzględniając również pracę i wypoczynek człowieka, czyli objęcie permanentną edukacją ekologiczną wszystkich mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej;
- wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej;

- tworzenie wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej, stanowiących rozwinięcie Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej, a ujmujących propozycje wnoszone przez poszczególne podmioty, realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności;
- promowanie dobrych doświadczeń z zakresu metodyki edukacji ekologicznej.

1.3.2. Dokumenty na poziomie regionalnym

I. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, Katowice 2015 r.

W 2015 roku został opracowany „Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” zaproponowano w nim cele zaliczające się do każdej z dziedzin ochrony środowiska:

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Cel długoterminowy do roku 2024: Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- PA3. Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno – bytowego do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza
- PA4. Wdrożenie mechanizmów motywujących do implementacji nowoczesnych rozwiązań w przemyśle skutkujących redukcją emisji substancji zanieczyszczających
- PA6. Wzmocnienie systemu edukacji ekologicznej społeczeństwa skierowanej na promocję postaw służących ochronie powietrza

Cel długoterminowy do roku 2024: Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- PA7. Wspieranie finansowe i technologiczne inwestycji w technologie mające na celu efektywne wykorzystanie energii
- PA8. Wzmocnienie systemu wykorzystania odnawialnych źródeł energii w skali województwa śląskiego
- PA9. Kształtowanie postaw służących efektywnemu wykorzystywaniu energii

ZASOBY WODNE

Cel długoterminowy do roku 2024: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- ZW2. Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu
- ZW3. Ograniczenie ryzyka wystąpienia strat wynikających ze zjawisk ekstremalnych związanych z wodą

GOSPODARKA ODPADAMI

Cel długoterminowy do roku 2024: Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii.

OCHRONA PRZYRODY

Cel długoterminowy do roku 2024: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.

ZASOBY SUROWCÓW NATURALNYCH

Cel długoterminowy do roku 2024: Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- ZSN1. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko związanej z eksploatacją kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych

GLEBY

Cel długoterminowy do roku 2024: Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi.

HAŁAS

Cel długoterminowy do roku 2024: Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.

PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Cel długoterminowy do roku 2024: Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- PEM1. Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych

PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM PRZEMYSŁOWYM

Cel długoterminowy do roku 2024: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

Cele krótkoterminowe do roku 2019:

- PPAP1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii
- PPAP2. Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych

II. Aktualizacja programu ochrony środowiska dla powiatu częstochowskiego na lata 2009 - 2012 z uwzględnieniem lat 2013 - 2016

W niniejszym dokumencie przedstawiono następujące priorytety ekologiczne będące celami długoterminowym wpisujące się Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłomnice:

1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody
 - ochrona istniejących obszarów i obiektów prawnie chronionych,
 - ochrona zasobów i walorów przyrodniczych i krajobrazowych poza obszarami prawnie chronionymi,
 - ochrona gleb o najlepszej przydatności rolniczej,
 - rekultywacja gruntów zdegradowanych,
 - racjonalne korzystanie z zasobów kopalin.
2. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii
 - zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
 - prowadzenie działań energooszczędnych w mieszkalnictwie i budownictwie poprzez stosowanie energooszczędnych materiałów budowlanych oraz wykonywanie, termomodernizacji, szczególnie w obiektach użyteczności publicznej,
3. Dalsza poprawa, jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Jakość wód

- uporządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracjach ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK),

- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie uwarunkowania techniczne lub ekonomiczne wskazują na nieefektywność rozwiązań w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków,
- uporządkowanie gospodarki ściekami opadowymi poprzez budowę, rozbudowę i modernizację kanalizacji deszczowej oraz urządzeń podczyszczających,
- aktywizacja gmin, które nie wykazują zaangażowania w rozwiązywanie problemów gospodarki wodno-ściekowej na swoim terenie,
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.

Jakość powietrza atmosferycznego

- wdrażanie programów ochrony powietrza w strefach klasy C,
- redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym emisji gazów cieplarnianych ze wszystkich sektorów gospodarki, a zwłaszcza z zakładów energetycznego spalania paliw (poprzez modernizacje istniejących technologii i wprowadzanie nowych, nowoczesnych urządzeń), a także z indywidualnego ogrzewania mieszkań (poprzez korzystanie z ekologicznych nośników energii i podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła),
- zwiększanie płynności ruchu samochodowego.

Gospodarka odpadami

- rozwój systemów zorganizowanego odbierania i zbierania odpadów komunalnych, w tym segregacji odpadów,
- edukacja ekologiczna mieszkańców,
- tworzenie Rejonowych Zakładów Gospodarki Odpadami (RZGO),
- zamykanie, rekultywacja i dostosowanie składowisk odpadów do wymagań prawnych,

Oddziaływanie hałasu

- zmniejszenie negatywnego oddziaływania hałasu na zdrowie człowieka i środowisko, zwłaszcza w obszarach miejskich i pozostałych miejscowości grodzkich, na terenach uzdrowiskowych i turystyczno-rekreacyjnych.

Oddziaływanie Pól elektromagnetycznych

- monitoring Pól elektromagnetycznych,
- edukacja ekologiczna nt. rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól.

Poważne awarie

- działania zapobiegające powstawaniu poważnych awarii w zakładach oraz w trakcie przewozu materiałów niebezpiecznych,

- szybkie usuwanie skutków poważnych awarii.

4. Doskonalenie systemu zarządzania ochroną środowiska

- prowadzenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, dotyczącej wszystkich elementów środowiska oraz promocja przyjaznych środowisku postaw konsumenckich,
- zapewnienie integracji celów ochrony środowiska ze strategiami rozwoju różnych sektorów gospodarczych,
- uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2. Metodyka opracowania programu

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłomnice na lata 2017-2020, z perspektywą na lata 2021-2024” jest dokumentem strategicznym, opracowywanym na szczeblu gminnym, odnoszącym się do aspektów środowiskowych. Dokument jest aktualizacją „Programu Ochrony Środowiska Gminy Kłomnice na lata 2009 - 2016” z 2009 roku.

Program Ochrony Środowiska spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie, tj. „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z 2015 roku.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu do ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, pól elektromagnetycznych, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów, zasobów przyrodniczych, oraz zagrożeń poważnymi awariami.

Ponadto POŚ zawiera cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska, harmonogram rzeczowo-finansowy, opis systemu instytucji zaangażowanych w realizację POŚ oraz wykaz współpracujących lub konsultowanych interesariuszy. Przedstawiony został całościowy proces realizacji dokumentu, tj. współpraca z interesariuszami, zarządzanie, monitorowanie, okresowa sprawozdawczość, ewaluacja oraz aktualizacja.

Projekt Programu Ochrony Środowiska zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2016 poz. 672 ze zm.) podlega zaopiniowaniu przez organ wykonawczy powiatu, czyli Zarząd Powiatu Częstochowskiego. Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko oraz po zaopiniowaniu, Program ten, zgodnie z art. 18 ust. 1 w/w ustawy, uchwała Rada Gminy. Ustawa ta nakłada obowiązek sporządzania co 2 lata raportu z wykonania programu

i przedstawienia go Radzie Gminy. W raporcie powinna zostać dokonana ewaluacja realizowanych zadań i poziomu osiągnięcia przyjętych wskaźników.

Niniejszy dokument powstał w oparciu o dane pochodzące z licznych źródeł są to między innymi: dokumentacje strategiczne i planistyczne opracowane we wcześniejszym czasie przez Gminę Kłomnice, a także Powiat Częstochowski i Województwo Śląskie. Źródłem danych zamieszczonych w POŚ są również dane zebrane samodzielnie przez autorów opracowania od firm zajmujących się obsługą Gminy, a także jednostek nadzorujących Gminę Kłomnice. Posłużono się także literaturą specjalistyczno - branżową.

3. Ogólna charakterystyka Gminy

3.1. Lokalizacja Gminy

Gmina Kłomnice położona jest na północy województwa śląskiego, w powiecie częstochowskim, w jego północno – wschodniej części. Powierzchnia Gminy Kłomnice wynosi 14 773 ha.

Gmina Kłomnice graniczy od północy z Gminą Kruszyna, od południa z Gminami Dąbrowa Zielona, Przyrów i Mstów, a od zachodu z Gminami Rędziny i Mykanów.

Rysunek 3.1-1 Położenie Gminy Kłomnice na terenie powiatu częstochowskiego [źródło: *Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Kłomnice*]

Gmina Kłomnice obejmuje swym zasięgiem administracyjnym 23 sołectwa, tj. Adamów, Bartkowice, Chmielarze, Chorzenice, Garnek, Karczewice, Kłomnice, Konary, Kuźnica, Lipicze, Michałów, Michałów Rudnicki, Nieznanice, Niwki, Pacierzów, Rzeki, Rzerzeczyce, Skrzydlów, Śliwaków, Witkowice, Zawada, Zdrowa, Zberezka.

Rysunek 3.1-2 Układ administracyjny Gminy Kłomnice [źródło: www.klomnice.pl]

Gmina znajduje się na granicy Wyżyny Śląsko-Krakowskiej, znaczna część terenu gminy leży na Wyżynie Środkowo-Małopolskiej. Przez teren Gminy płynie rzeka Warta oraz Wiercica, która na obszarze Gminy Kłomnice wpada do rzeki Warty. Zaletą tego regionu są duże zasoby terenów przeznaczonych dla przemysłu i pod budownictwo indywidualne. Ponadto Gmina posiada infrastrukturę komunalną: wodociągi, telefony, kanalizację, gaz itd. Czyste środowisko, zdecydowana większość terenów zielonych, sąsiedztwo jury krakowsko - częstochowskiej oraz przepływająca przez Gminę rzeka Warta i malownicze zakątki sprawiają, że tereny te są atrakcyjne dla turystów i osób spragnionych rekreacji.

3.2. Demografia

Teren Gminy Kłomnice w 2015 roku zamieszkiwało 13 676 osób, w tym 6 605 mężczyzn i 7 071 kobiet. Na przestrzeni lat 2013-2015 zaobserwowano stopniowy spadek liczby ludności.

Tabela 3.2-1 Liczba ludności w Gminie Kłomnice w latach 2012-2015 [źródło: Główny Urząd Statystyczny]

Ludność			
rok	ogółem	mężczyźni	kobiety
2012	13 771	6 663	7 108
2013	13 774	6 655	7 119
2014	13 705	6 622	7 083
2015	13 676	6 605	7 071

Procesy starzenia się, jakie zachodzą w polskim społeczeństwie, objawiają się m.in. zmniejszającym się odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym (wskutek mniejszej

liczby urodzeń), a także rosnącym odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym (w wyniku odchodzenia na emeryturę licznych roczników wyżu demograficznego oraz dłuższego trwania życia).

Tabela 3.2-2 Procesy demograficzne na terenie Gminy Kłomnice [źródło: Główny Urząd Statystyczny]

Procesy demograficzne			
2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Urodzenia żywe			
122	101	98	99
Zgony ogółem			
178	166	166	153
Przyrost naturalny			
-56	-65	-68	-54

W 2015 roku w Gminie Kłomnice liczba urodzeń żywych była niższa niż na początku analizowanego okresu. Wyższa liczba zgonów niż liczba urodzeń spowodowała, że w latach 2012-2015 odnotowywano ujemny przyrost naturalny.

3.3. Struktura zatrudnienia

Pod koniec 2015 roku w Gminie Kłomnice zarejestrowanych było 570 bezrobotnych; 6,6 % ludności w wieku produkcyjnym stanowiły osoby bezrobotne zarejestrowane. W latach 2012 – 2015 liczba osób bezrobotnych spadła z 850 osób w 2012 r. do 570 osób w 2015 r. na rynku pracy.

3.4. Sfera gospodarcza

Według Banku Danych Lokalnych na koniec 2015 roku na terenie Gminy Kłomnice funkcjonowało 789 podmiotów gospodarczych. Począwszy od 2012 roku, liczba przedsiębiorstw stopniowo zwiększała się.

Do największych przedsiębiorstw przemysłowych funkcjonujących na terenie Gminy Kłomnice należą:

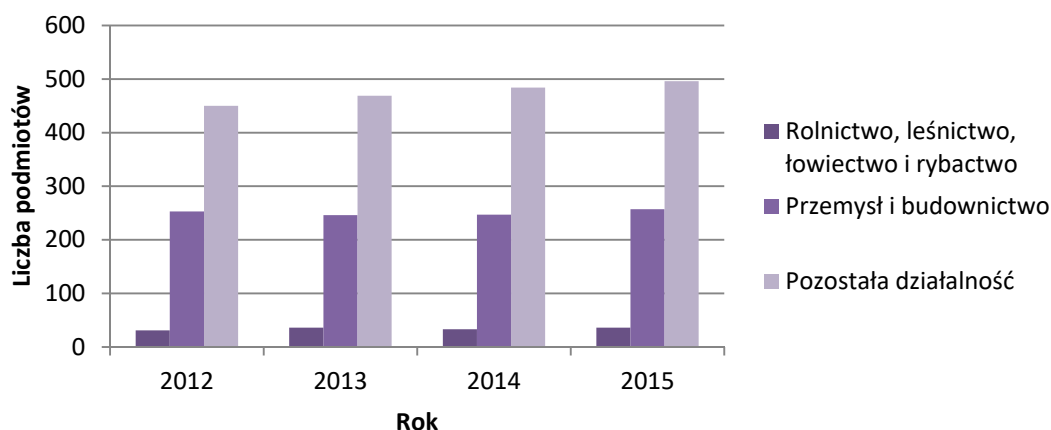
Tabela 3.4-1Liczba podmiotów gospodarki narodowej wg sektora własności oraz rodzaju działalności w Gminie w latach 2012-2015

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Sektor publiczny	31	31	33	34
Sektor prywatny	703	720	731	752
Rodzaj działalności				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	31	36	33	36
Przemysł i budownictwo	253	246	247	257
Pozostała działalność	450	469	484	496

Na przestrzeni lat 2012-2015 zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych w Gminie Kłomnice stanowiły podmioty sektora prywatnego. Analiza danych pozwoliła stwierdzić, że w latach 2012-2015 wzrósł odsetek podmiotów gospodarczych z sektora prywatnego.

Struktura podmiotów gospodarki narodowej wg grup rodzaju działalności PKD 2007

Rysunek 3.4-1 Struktura podmiotów gospodarki narodowej wg grup rodzaju działalności PKD 2007 w latach 2012-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych]

3.5. Instalacje sieciowe

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie Gminy Kłomnice nie istnieje centralny system ciepłowniczy oraz nie funkcjonuje przedsiębiorstwo ciepłownicze. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w energię cieplną na terenie Gminy są indywidualne kotłownie, głównie są to kotłownie węglowe. Ciepło wykorzystywane jest do ogrzewania pomieszczeń, przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz posiłków w budynkach mieszkalnych i obiektach usługowych.

System gazowniczy

W granicach administracyjnych Gminy Kłomnice, łączna długość czynnej sieci rozdzielczej wynosi 20 255 m. Aktualnie korzysta z niej 391 mieszkańców [GUS 2015]. W pozostałych miejscowościach nie ma sieci gazowniczej, gospodarstwa domowe korzystają z gazu LPG.

Tabela 3.5-1 Charakterystyka sieci gazowej na terenie Gminy Kłomnice [źródło: Bank Danych Lokalnych]

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
długość czynnej sieci ogółem w km	23,347	23,516	20,059	20,255
długość czynnej sieci przesyłowej w km	13,882	13,882	0	0
długość czynnej sieci rozdzielczej w km	9,465	9,634	20,059	20,255
czynne połączenia gazu do budynków mieszkalnych	-	-	331	340
ilość odbiorców gazu	376	379	386	391
w tym odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	270	268	274	308

zużycie gazu w tys. m ³	375,5	380,6	358,6	394,1
------------------------------------	-------	-------	-------	-------

Strukturę zużycia paliwa gazowego oraz ilość odbiorców w Gminie Kłomnice w latach 2012-2015 przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 3.5-2 Struktura zużycia paliwa gazowe w Gminie Kłomnice w latach 2012-2015

Wyszczególnienie w latach	Sprzedaż paliwa gazowego							
	Ogółem	Gospodarstwa domowe		Przemysł	Usługi	Handel	Pozostali	Odbiorcy hurtowi
		Ogółem	w tym: ogrzewacze mieszkań					
2012	1 383,6	375,5	307,1	860,9	128,6	18,6	0,0	0,0
2013	1 319,8	380,6	301,1	803,9	115,7	19,6	0,0	0,0
2014	1 366,3	358,6	294,8	888,2	119,5	0,0*	0,0	0,0
2015	1 387,1	394,1	350,9	839,2	153,8	0,0	0,0	0,0

*W roku 2014 handel i usługi są wykazywane razem

Tabela 3.5-3 Ilość odbiorców paliwa gazowego w Gminie Kłomnice w latach 2012-2015

Wyszczególnienie w latach	Ilość użytkowników paliwa gazowego stan na koniec grudnia							
	Ogółem	Gospodarstwa domowe		Przemysł	Usługi	Handel	Pozostali	Odbiorcy hurtowi
		Ogółem	w tym: ogrzewacze mieszkań					
2012	409,0	376,0	270,0	8,0	11,0	14,0	0,0	0,0
2013	415,0	379,0	268,0	9,0	11,0	16,0	0,0	0,0
2014	424,0	386,0	274,0	9,0	29,0	0,0*	0,0	0,0
2015	431,0	391,0	308,0	9,0	31,0	0,0	0,0	0,0

*W roku 2014 handel i usługi są wykazywane razem

Uzgodniony przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki „Plan Rozwoju Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. na lata 2016-2025” nie zakłada rozbudowy systemu przesyłowego na przedmiotowym terenie. Wszelkie inwestycje związane z rozbudową sieci gazowej na terenie Gminy będą realizowane w miarę występowania przyszłych potencjalnych odbiorców o warunki techniczne podłączenia do sieci gazowej i spełniające warunek opłacalności ekonomicznej. W przypadku pojawienia się nowych odbiorców gazu z przesyłowej sieci gazowej wysokiego ciśnienia, warunki przyłączenia i odbioru gazu będą uzgadniane pomiędzy stronami i będą zależały od uwarunkowań technicznych i ekonomicznych uzasadniających rozbudowę sieci przesyłowej.

3.6. Turystyka i rekreacja

Turystyczny charakter obszarów przyrodniczych w Gminie Kłomnice stanowią parki podworskie, które znajdują się w Skrzydłowie, Rzerzyczach, Rzekach Wielkich, Garnku, Nieznanicach i Chorzenicach. Ze względu na ich drzewostan część z nich ma zabytkowy charakter.

Tereny południowe Gminy nad rzekami i w pobliżu lasów ze względu na posiadane walory przyrodniczo-krajobrazowe, są terenami atrakcyjnymi do uprawiania turystyki, w tym agroturystyki oraz rozwijania różnych form wypoczynku.

4. Ocena stanu środowiska

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Średnioroczna temperatura powietrza wynosi 7,5°C, amplituda roczna waha się w granicach 21–23°C. Maksymalna temperatura osiągana jest w lipcu i wynosi 17,6°C, natomiast minimum temperatury przypada na styczeń –3°C. Ostatnie przymrozki wiosenne występują w drugiej połowie kwietnia, a pierwsze dni z przymrozkami jesiennymi przypadają na drugą dekadę października.

Suma rocznych opadów waha się w granicach 650–700 mm. Roczny rozkład opadów jest charakterystyczny dla klimatu kontynentalnego, maksimum opadów przypada na miesiące letnie, a szczególnie na lipiec. Średnia długość zalegania pokrywy śnieżnej utrzymuje się w granicach 60–80 dni. Wilgotność względna powietrza na omawianym obszarze najwyższe wartości osiąga w chłodnej porze roku (listopad – luty, 85-88%), najniższa zaś latem (maj – czerwiec – lipiec, 71–78%). Z wilgotnością względną związane jest powstawanie mgieł, które częściej występują w zimie i nad wilgotnymi dolinami oraz obniżeniami, aniżeli nad obszarami suchymi i wyżej położonymi. Największe zachmurzenie przypada na miesiące listopad, grudzień i luty, najmniejsze – na styczeń i wrzesień.

Na terenie Gminy przeważają wiatry zachodnie (18,8%) z udziałem wiatrów południowo-zachodnich (17,8%); wiatry północno-wschodnie częściej występują w okresie zimy – 12,5%. Występowanie cisz jest dość wysokie – wynosi 22,4% obserwacji.

Na stan powietrza na terenie Gminy Kłomnice mają wpływ następujące rodzaje emisji:

- emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych oraz niska emisja;
- emisja liniowa z środków transportu i komunikacji.

Zazwyczaj głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych.

Na obszarze Gminy Kłomnice dotychczas nie wyznaczono stacji monitoringu powietrza. Stacje zlokalizowane na terenie województwa śląskiego oraz przeprowadzone na nich pomiary przedstawione są na stronie: <http://powietrze.katowice.wios.gov.pl/stacje/aktywne>.

Gmina znajduje się w okolicy dwóch punktów pomiarowych w Częstochowie przy ul. Baczyńskiego oraz AK/Jana Pawła II.

Dane przedstawione poniżej zostały zaczerpnięte z wyników pomiarów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach Inspekcji Ochrony Środowiska „Czternasta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2015 rok”, Katowice, kwiecień 2016 rok.

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2016 poz. 672 ze zm.) oceny są dokonywane w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa śląskiego zostało wydzielonych 5 stref zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 10 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012, poz. 914). Strefy te zostały wymienione poniżej.

- aglomeracja górnośląska;
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska;
- miasto Bielsko-Biała;
- miasto Częstochowa;
- strefa śląska.

Do zanieczyszczeń poddanych ocenie należą: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, ozon, pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, arsen, benzo(α)piren, ołów, kadm oraz nikiel. Do zanieczyszczeń, które uwzględniono w ocenie ze względu na ochronę roślin należały: dwutlenek siarki, tlenki azotu oraz ozon.

Gmina Kłomnice, znajdująca się w powiecie częstochowskim, została przyporządkowana do strefy śląskiej – PL2405.

Ze względu na ochronę zdrowia strefie śląskiej została przyporządkowana klasa C dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(α)piranu, ponadto dla ozonu oraz klasa D2, ze względu na przekraczanie poziomu celu długoterminowego. Ze względu na ochronę zdrowia klasa A dla dwutlenku azotu, dwutlenku siarki oraz zanieczyszczeń takich jak: benzen, ołów, arsen, kadm, nikiel, tlenek węgla - co oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.

Pył zawieszony PM10:

Wartości średnie stężeń pyłu PM10 w 2015 roku wyniosły (wartość dopuszczalna 40 µg/m³) w strefie śląskiej od 23 µg/m³ (Ustroń) do 52 µg/m³ (Pszczyna).

Liczba przekroczeń dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 była wyższa niż dopuszczalna częstość i wynosiła w strefie śląskiej - od 16 dni w Ustroniu, 20 w Złotym Potoku do 117 dni w Pszczynie, przekraczając na tym stanowisku 3,3-krotnie dopuszczalną częstość.

Pył zawieszony PM_{2,5}:

W 2015 roku wartość dopuszczalna stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5}, wynosząca 25 µg/m³, poza stanowiskiem tła regionalnego w Złotym Potoku (Gmina Janów), została przekroczona od 4% do 40% i wyniosła w strefie śląskiej - od 19 µg/m³ w Złotym Potoku do 35 µg/m³ w Godowie.

Benzo(α)piren:

Średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu zostało przekroczone i wynosiło (wartość docelowa 1 ng/m³) w strefie śląskiej od 5 do 9 ng/m³.

Dwutlenek azotu:

Wartości średnie roczne dwutlenku azotu nie przekroczyły wartości dopuszczalnej 40 µg/m³, wynosząc od 24% (Złoty Potok) do ok. 76% (Katowice i Dąbrowa Górnicza).

Dwutlenek siarki:

Średnie stężenia benzenu nie przekroczyły poziomu dopuszczalnego (5 µg/m³), wynosząc od 25% do 76% wartości dopuszczalnej.

Ozon:

Dopuszczalna częstość przekroczenia poziomu docelowego 8 - godzinnego, uśredniona za okres trzech lat była wyższa niż 25 dni w strefie śląskiej w Ustroniu (2013 i 2015) i w Złotym Potoku (2015).

Dopuszczalna częstość przekroczenia poziomu celu długoterminowego na wszystkich stanowiskach była wyższa niż 25 dni w roku i wynosiła od 32 dni w Katowicach, Bielsku-Białej i Wodzisławiu do 61 dni w Złotym Potoku.

Ołów:

Średnie roczne stężenia ołowiu wyniosły od 4% (Godów) do 9% (Tarnowskie Góry) poziomu dopuszczalnego (0,5 µg/m³).

Średnie roczne stężenia **arsenu, kadmu, i niklu** wyniosły odpowiednio:

- od 38% do 66% poziomu docelowego (6 ng/m³) - dla arsenu
- od 8% do 23% poziomu docelowego (5 ng/m³) - dla kadmu
- od 5% do 9% poziomu docelowego (20 ng/m³) - dla niklu

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków,

w okresie letnim bliskość głównej drogi z intensywnym ruchem, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s). Przyczyną wystąpienia przekroczeń ozonu jest oddziaływanie naturalnych źródeł emisji lub zjawisk naturalnych nie związanych z działalnością człowieka.

Zagrożenia

Obszary problemowe związane z ochroną klimatu i jakości powietrza wynikają m.in. z:

- emisji komunikacyjnej;
- nieprawidłowych praktyk związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi (spalanie śmieci w piecach centralnego ogrzewania);
- spalania niskokalorycznych i zawierających dużą zawartość siarki paliw stałych.

Gmina Kłomnice zalicza się do strefy śląskiej, której ze względu na ochronę zdrowia przyporządkowano klasę C dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(α)piranu, ponadto dla ozonu oraz klasę D2, ze względu na przekraczanie poziomu celu długoterminowego.

4.2. Zagrożenia hałasem

Pojęcie hałasu definiuje ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. 2016 poz. 672 ze zm.), której art. 3 pkt. 5 wskazuje, że przez hałas należy uważać dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz.

Według niniejszej ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez: utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, a także zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Hałas drogowy

Głównym źródłem emisji hałasu, są drogi krajowa, powiatowe i gminne przebiegające przez teren Gminy Kłomnice. Głównym szlakiem komunikacyjnym jest droga krajowa nr 91 łącząca Kłomnice z Częstochową i Radomskiem. Łączna długość dróg publicznych na terenie Gminy wynosi 399,4 km. Układ drogowy Gminy w skali wojewódzkiej powiązany jest z aglomeracją częstochowską i radomską.

Podział dróg ze względu na ich klasyfikację przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4.2-1 Zestawienie dróg na terenie Gminy

Rodzaj drogi	Długość, km
Krajowa	15
Powiatowa	26
Gminna	358,4
Suma	399,4

Ustawa – Prawo ochrony środowiska stanowi, iż zarządzający drogą, jest zobowiązany do pomiarów poziomu hałasu, a ponadto wprowadzaniu działań, które będą zmierzały do ograniczenia zbyt wysokich emisji hałasu do środowiska. Organ ochrony środowiska stwierdzając przekroczenia emisji hałasu na danym terenie może w drodze decyzji nałożyć obowiązek przeprowadzenia pomiarów poziomu hałasu.

W związku z eksploatacją dróg ochronę przed hałasem komunikacyjnym zapewnia się przez dobór odpowiednich środków ochrony przeciwdźwiękowej. Do działań ograniczających emisję hałasu komunikacyjnego należą odpowiednie konstrukcje nawierzchni, tj. „nawierzchnie ciche”, które stosowane są w terenach zabudowanych przy prędkościach 70 km/h. Zastosowanie cichych asfaltów zmniejsza emisję hałasu o około 5 dB. Asfalty porowate stosuje się na drogach, na których pojazdy poruszają się z prędkością powyżej 70 km/h powodując zmniejszenie emisji hałasu. Ponadto skutecznym sposobem jest planowanie budowy obwodnic wyprowadzających ruch pojazdów poza tereny gęstej zabudowy.

Hałas przemysłowy

Według danych Urzędu Statystycznego (stan na koniec 2015 r.) liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Kłomnice, zarejestrowanych w systemie REGON, wynosiła 789 podmiotów. Na terenie Gminy Kłomnice występują zakłady pracy i firmy o charakterze przemysłowym, rolniczym, podmioty gospodarcze oferujące usługi, jednostki handlu detalicznego oraz osoby fizyczne.

Do największych zakładów przemysłowych na terenie Gminy Kłomnice należą:

- Prochem Sp. z o.o. Produkcja farb przemysłowych, ul. Nieznanicka 57, 42-270 Kłomnice
- EKO ŚWIAT P.P.H., ul. Kolejowa 45/46, 42-270 Kłomnice

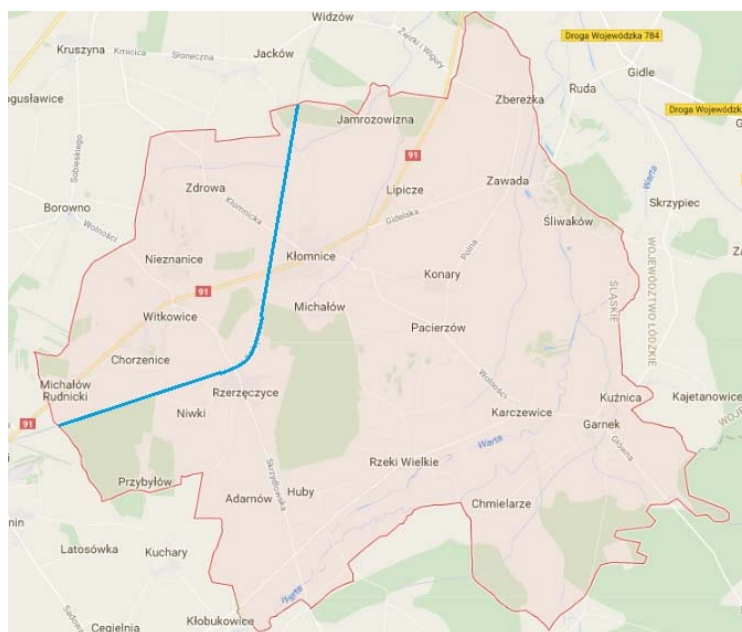
Hałas emitowany z zakładów jest zróżnicowany i zależy od ilości źródeł i czasu ich pracy oraz stopnia wytłumienia. Występuje lokalnie w obrębie zakładów. Wpływają na niego punktowe źródła hałasu znajdujące się na otwartej przestrzeni, jak również wtórne źródła zlokalizowane w budynkach. Zmniejszenia poziomu hałasu można dokonać poprzez

ograniczenie samej emisji ze źródła np. stosując nowe rozwiązania techniczne lub nowe technologie.

Hałas kolejowy

Przez Gminę Kłomnice przebiega linia kolejowa nr 1 relacji Częstochowa-Radomsko. Na terenie Gminy długość linii kolejowej wynosi 11,05 km.

Rysunek 4.2-1 Przebieg linii kolejowej przez teren Gminy Kłomnice

Hałas kolejowy powstaje w wyniku eksploatacji linii kolejowych. Najbardziej odczuwalny jest w sąsiedztwie torowisk. Poprawa dotychczasowych warunków akustycznych jest możliwa poprzez modernizacje i właściwe utrzymanie torowisk oraz taboru kolejowego.

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. nie planują inwestycji związanych z rozbudową miejsc przesiadkowych oraz rozbudową linii kolejowej na terenie Gminy do 2024 roku.

Hałas lotniczy

Z uwagi na brak lotniska na terenie Gminy Kłomnice, nie występują problemy związane z bezpośrednim oddziaływaniem hałasu lotniczego.

Zagrożenia

Na terenie Gminy Kłomnice mogą występować problemy związane z nadmierną emisją hałasu komunikacyjnego, związane z wzrostem natężenia ruchu po drogach krajowej, powiatowych i gminnych. Zaleca się monitoring terenów znajdujących się поблизу tych dróg

oraz realizację działań mających na celu ochronę przed nadmierną emisją hałasu w przyszłości.

4.3. Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne związane jest ze zmianami pola elektrycznego i magnetycznego. Narażenie na oddziaływanie pola elektromagnetycznego ma miejsce podczas eksploatacji urządzeń wytwarzających energię elektromagnetyczną. Może ona występować w każdym miejscu.

Promieniowanie elektromagnetyczne wytwarzają:

- urządzenia wytwarzające pole elektryczne i magnetyczne stałe,
- urządzenia wytwarzające pole magnetyczne i elektryczne o częstotliwości 50 Hz (np. linie energetyczne),
- obiekty wytwarzające pole elektromagnetyczne o częstotliwości od 1 do 300 tys. MHz (np. radiowe i telewizyjne anteny nadawcze, łączność radiowa, radiotelefony, CB radia, maszty telefonii komórkowej, radary).

Obiektami emitującymi pola elektromagnetyczne na terenie jednostki są elementy systemu energetycznego. Linie 110 kV są źródłami pola elektromagnetycznego mogącego powodować przekroczenie wartości dopuszczalnych na terenach zamieszkałych. Największa wartość natężenia pola elektrycznego jaka może wystąpić pod linią lub w jej pobliżu nie przekracza tutaj 3 kV/m. Największa wartość natężenia pola elektrycznego, jaka może wystąpić pod linią 220 kV lub w jej pobliżu nie przekracza 6 kV/m.

Prowadzący instalację, użytkownik stacji elektroenergetycznej lub napowietrznej linii elektroenergetycznej lub instalacji stacji nadawczej emitującej pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz, są obowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, co reguluje ustawa Prawo ochrony środowiska.

Głównym źródłem zasilania odbiorców z terenu gm. Kłomnice jest stacja elektroenergetyczna 110/15 kV (GPZ) „Kłomnice” zlokalizowana w Kłomnicach przy ul. Kolejowej.

Na terenie Gminy Kłomnice znajduje się aktualnie 106 stacji transformatorowych 15/0,4 kV, z czego 94 stacje są własnością TAURON Dystrybucja S.A., pozostałe 12 stanowią własność odbiorców. Stacje te zasilane są liniami średniego napięcia wyprowadzonymi z GPZ „Kłomnice”, za wyjątkiem kilku stacji przyłączonych do linii 15 kV zasilanej z GPZ „Rędziny”.

Sieć elektroenergetyczna średniego napięcia znajdująca się w obrębie Gminy Kłomnice posiada powiązania z siecią średniego napięcia zasilaną z GPZ-tów umiejscowionych na terenach sąsiednich gmin tj SE „Cykarzew” (gm. Mykanów),

SE „Rędziny” (gm. Rędziny) i SE „Radomsko” (gm. Radomsko – teren obsługiwany przez PGE S.A.).

Na obszarze Gminy Kłomnice zlokalizowane są, będące w eksploatacji Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. Oddział w Katowicach, linie elektroenergetyczne:

- Linia 220 kV Joachimów-Rogowiec 1 o długości na terenie gminy 4 313,60 m
- Linia 220 kV Joachimów-Rogowiec 2 o długości na terenie gminy 12 129,60 m
- Linia 400 kV Tucznawa-Rogowiec, Joachimów-Rogowiec 3 o długości na terenie gminy 11 654,00 m

Plan rozwoju krajowej sieci przesyłowej do roku 2024 nie przewiduje realizacji nowych inwestycji w zakresie infrastruktury energetycznej wysokich napięć na terenie Gminy.

Na terenie Gminy Kłomnice zlokalizowane są cztery stacje bazowe telefonii komórkowej:

- Bartkowice ul. Świerczewskiego 5/7 (Plus, T-Mobile)
- Bartkowice ul. Świerczewskiego 27 (Sferia)
- Michałów ul. Wspólna 10 (Play)
- Kłomnice ul. Kolejowa (Orange)

Ponadto na terenie Gminy występują inne obiekty radiokomunikacyjne, pracujące zarówno w paśmie mikrofalowym, jak również w zakresie częstotliwości radiowych. Są to urządzenia małej mocy, niewymagające uzyskania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych do środowiska.

Zagrożenia

Z biegiem lat może dojść do przekroczenia dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych w związku z rozwojem sieci elektromagnetycznych i zwiększoną ilością urządzeń elektrycznych. W związku z powyższym zaleca się stały monitoring poziomu pól elektromagnetycznych. Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego monitoringu środowiska. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Według informacji przekazanych przez TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Częstochowie na terenie Gminy Kłomnice w latach 2016-2022, zgodnie z aktualnie obowiązującym „Planem Inwestycyjnym na lata 2013 – 2022”, zaplanowano:

- Rozbudowę stacji 110/15 kV SE „Kłomnice” zlokalizowanej w Kłomnicach przy ul. Kolejowej

- Budowę i włączenie do linii napowietrznej 110 kV Wrzosowa – Stobiecko rozdzielni sieciowej RS 110 kV „Zdrowa”
- Budowę dwutorowej linii 110 kV od RS „Zdrowa” w kierunku SE 110/15 kV „Kłomnice”
- Skablowanie odcinków linii napowietrznej 15 kV relacji SE Kłomnice – Teklinów zlokalizowanych na terenach leśnych
- Budowę stacji transformatorowej 15/0,4 kV z włączeniem do sieci SN i nN w miejscowości Skrzydlów przy ul. Zachodniej
- Budowę powiązania kablowego ciągów liniowych 15 kV SE Kłomnice – Lipicze z RS Gidle – Pławno

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez lokalizację nowych obiektów, tak by były jak najmniej konfliktowe z otaczającą przestrzenią, oraz zwracanie szczególnej uwagi na lokalizację zabudowań mieszkalnych.

4.4. Gospodarowanie wodami

Wody powierzchniowe

Gmina położona jest w dorzeczu rzeki Warty (prawobrzeżny dopływ III rzędu rzeki Odry), w jej górnym odcinku. Łączna długość tej rzeki to 808,2 km, powierzchnia zlewni 54 529 km², a średni roczny przepływ wynosi 195 m³/s, przy ujściu. Źródła Warty znajdują się na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej w Kromoławie, dawnym mieście, obecnie przyłączonym do Zawiercia.

Wzdłuż granicy wschodniej Gminy płynie natomiast prawobrzeżny dopływ Warty – rzeka Wiercica. Bierze ona początek w pobliżu Złotego Potoku, gdzie wypływają dwa jej źródła: Zygmunta i Elżbieta.

Na terenie miejscowości Kłomnice znajduje się odcinek źródłowy rzeki Widzówki, będącej lewobrzeżnym dopływem rzeki Warty. Jej całkowita długość wynosi 14,5 km, uregulowana została na długości 13,7 km, górny jej odcinek (płynący przez Kłomnice) jest naturalnym ciekim na długości 0,8 km.

W niektórych miejscowościach Gminy znajdują się niewielkie powierzchniowe zbiorniki wodne, zlokalizowane w Kłomnicach, Michałowie, Rzerzyczach, Bartkowicach, Chorzenicach, Nieznanicach, Zdrowej. Na terenie Gminy występuje jeden zbiornik retencyjny.

Na terenie Gminy Kłomnice znajdują się punkty pomiarowo-kontrolne rzek Warta oraz Wiercica.

Tabela 4.4-1 Punkty pomiarowo-kontrolne rzek przepływających przez teren Gminy Kłomnice

L.p.	Nazwa ppk	Kod ppk	Nazwa ocenianej JCWP
1	Warta – miejscowość Rzeki Małe	PL02S1301_1200	Warta od Cieku spod Rudnik do Wiercicy
2	Wiercica – m. Chmielarze	PL02S1301_1203	Wiercica

Objaśnienia: ppk – punkt pomiarowo-kontrolny; JCWP- Jednolite Części Wód Powierzchniowych.

Wyniki badań wód powierzchniowych prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2015 roku przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 4.4-2 Wyniki badań wód powierzchniowych w punkcie pomiarowo-kontrolnym Warta – miejscowość Rzeki Małe [źródło: Państwowy Monitoring Środowiska –Wyniki Badań Wód Powierzchniowych – Rzeki 2015]

Grupy wskaźników	Nazwa wskaźnika jakości wód, jednostka	Ilość pomiarów	MIN	MAX	ŚR
Substancje priorytetowe	Rtęć i jej związki (µg/l)	12	<0,02	0,049	0,015
	Benzo(g,h,i)perylen (µg/l)	12	0,0013	0,019	0,0059
	Indeno(1,2,3-cd)piren (µg/l)	12	0,0009	0,021	0,006

Tabela 4.4-3 Wyniki badań wód powierzchniowych w punkcie pomiarowo-kontrolnym Wiercica – m. Chmielarze [źródło: Państwowy Monitoring Środowiska –Wyniki Badań Wód Powierzchniowych – Rzeki 2015]

Grupy wskaźników	Nazwa wskaźnika jakości wód, jednostka	Ilość pomiarów	MIN	MAX	ŚR
Substancje priorytetowe	Rtęć i jej związki (µg/l)	12	<0,02	<0,02	<0,02
	Benzo(g,h,i)perylen (µg/l)	12	<0,0006	0,0038	0,0018
	Indeno(1,2,3-cd)piren (µg/l)	12	<0,0006	0,0049	0,0018

Zgodnie z klasyfikacją stanu ekologicznego i chemicznego rzek w jednolitych częściach wód powierzchniowych za rok 2015 Państwowego Monitoringu Środowiska, potencjały ekologiczne rzek terenu Gminy Kłomnice objęte oceną przedstawiają się następująco:

- Warta od Cieku spod Rudnik do Wiercicy - potencjał ekologiczny słaby (IV klasa),
- Wiercica - potencjał ekologiczny słaby (IV klasa).

Wody podziemne

Według Centralnego Banku Danych Hydrogeologicznych na terenie Gminy Kłomnice znajduje się 30 ujęć, tj. ujęcia wód podziemnych oraz wchodzące w ich skład obiekty hydrogeologiczne – źródła, otwory eksploatacyjne, badawcze i obserwacyjne.

Na terenie Gminy Kłomnice znajduje się 6 punktów poboru wód podziemnych, tj.:

- Ujęcie GARNEK
- Ujęcie WITKOWICE
- Studnia głębinowa Kłomnice
- Ujęcie Kłomnice
- Zakład Staropolski – EZSZ 4/PT Kłomnice
- Ujęcie /brak nazwy/

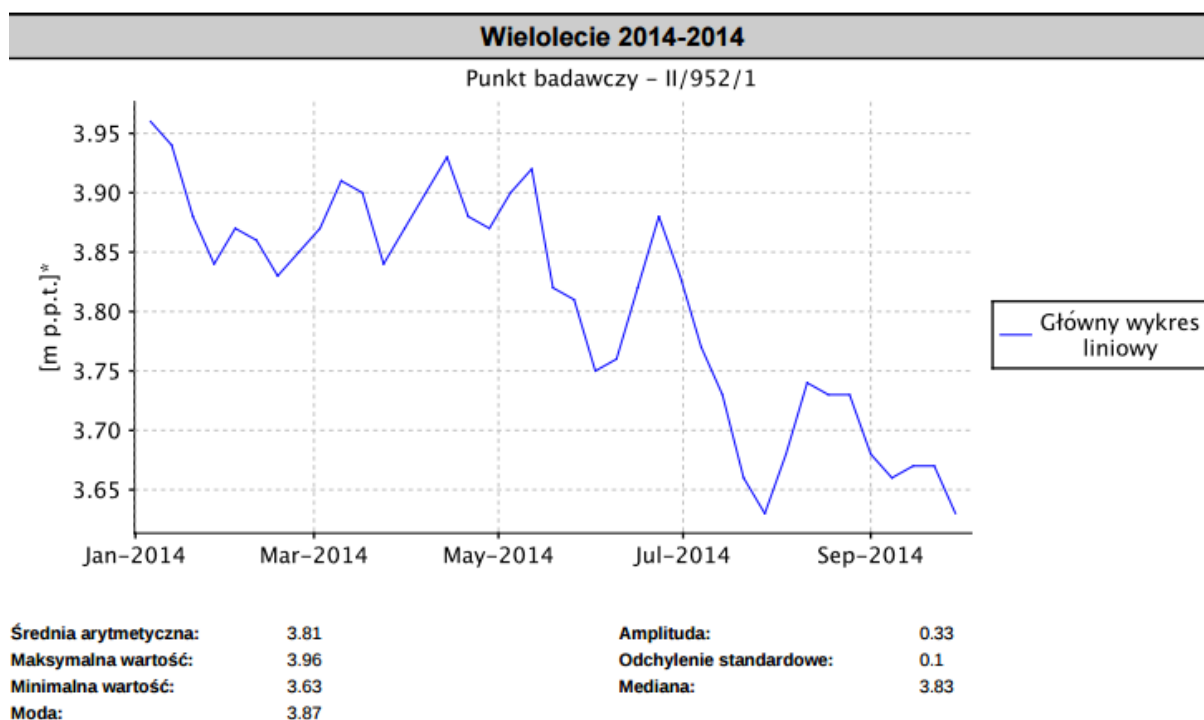

Na terenie Gminy zlokalizowany jest jeden punkt monitoringowy wód podziemnych. Jego charakterystykę przedstawiono w poniższej tabeli. Ujście położone jest w Gminie Kłomnice w miejscowości Garnek.

Tabela 4.4-4 Charakterystyka punktu monitoringowe na terenie Gminy Kłomnice

Punkty monitoringowe wód podziemnych	
MWP ilościowy	II/952/1
Numer MWP chemiczne	2310
Nazwa MWP ilościowe, chemiczne	Garnek
Rodzaj punktu	ST. Wiercona
Charakter punktu	Zwierciadło napięte

Objaśnienia: MWP – Monitoring Wód Podziemnych

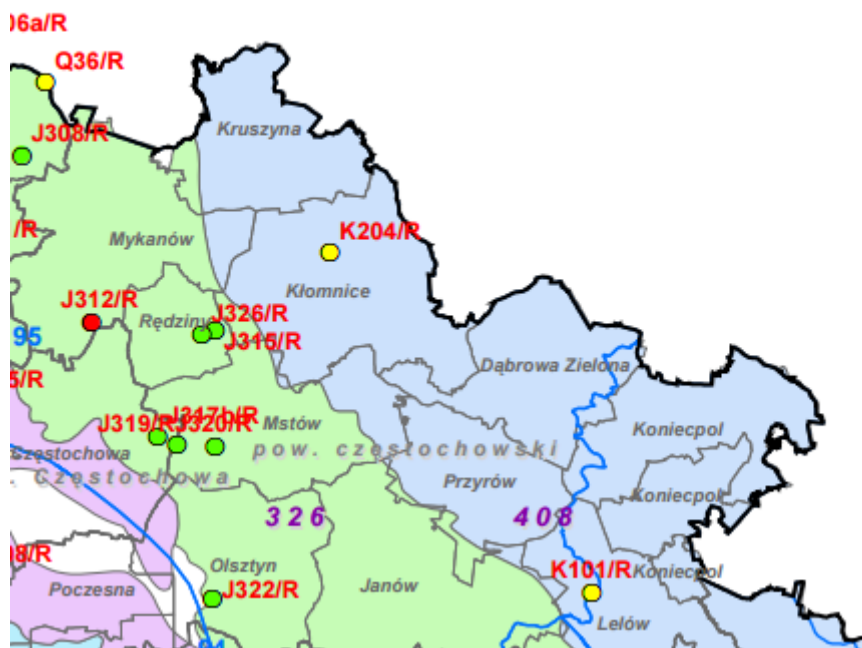
*wartość głębokości zwierciadła [m p.p.t.]

Rysunek 4.4-1 Poziomy wód w roku 2014 [źródło: <http://spdpsh.pgi.gov.pl/>]

Wody podziemne jako jeden z elementów środowiska podlegają szczególnej ochronie. Stanowiąc ważne źródło wody pitnej muszą być systematycznie badane w celu wykrycia ewentualnego zagrożenia ich jakości. Zalegają na różnych głębokościach i w różnych formacjach geologicznych. Obszar całej Gminy charakteryzuje się dość zmiennymi parametrami hydrogeologicznymi.

Zasoby wód podziemnych Gminy Kłomnice ściśle związane są z występującym na obszarze powiatu częstochowskiego Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych GZWP nr 408 o nazwie Niecka Miechowska (zlokalizowany w części północno - wschodniej województwa śląskiego), występującego w utworach kredy o typie szczelinowo-porowym.

Rysunek 4.4-2 Lokalizacja Głównych Zbiorników Wód Podziemnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do picia [źródło: <http://www.katowice.pios.gov.pl/>]

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki badań jakości wód podziemnych w punkcie K204 w Kłomnicach przeprowadzone przez WIOŚ w Katowicach w 2015 roku w ramach monitoringu regionalnego. Wody podziemne punktu monitoringu regionalnego K 204/P zostały zaliczone do III klasy, tj. wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.

Tabela 4.4-5 Wyniki badań jakości wód podziemnych w pkt. K204 przeprowadzonych przez WIOŚ w Katowicach w 2015 r. [źródło: www.katowice.pios.gov.pl]

Nazwa pkt.		Kłomnice
Nr pkt.		K204
Data poboru		29.04.2015 r.
Wskaźnik	Jednostka	
Temperatura	°C	9,7
Odczyn pH	-	7,3
Tlen rozpuszczony	mgO ₂ /l	0,6
Potencjał redox	mV	110
PEW w 20°C	µS/cm	653
Sód	mg Na/l	8,4
Potas	mg K/l	2,1
Wapń	mg Ca/l	120
Magnez	mg Mg/l	6,7
Arsen	mg As/l	<0,01
Cynk	mg Zn/l	<0,01
Miedź	mg Cu/l	<0,005

Bar	mg Ba/l	0,06
Bor	mg B/l	<0,08
Mangan	mg Mn/l	0,034
Chrom ogólny	mg Cr/l	<0,005
Żelazo ogólne	mg Fe/l	0,034
Glin	mg Al/l	0,02
Nikiel	mg Ni/l	<0,005
Ołów	mg Pb/l	<0,001
Kadm	mg Cd/l	<0,00002
OWO	mg C/l	1,2
Azotany	mg NO ₃ /l	30
Azotyiny	mg NO ₂ /l	<0,01
Amoniak	mg NH ₄ /l	<0,06
Fosforany rozp.	mg PO ₄ /l	0,18
Fluorki	mg F/l	<0,1
Chlorki	mg Cl/l	72
Siarczany	mg SO ₄ /l	51
Wodorowęglany	mg HCO ₃ /l	180

Zagrożenia

Obszary problemowe wynikające z aktualnego stanu środowiska na terenie Gminy Kłomnice to niezadowalający stan wód powierzchniowych, tj. słaby potencjał ekologiczny rzek Warty (od Cieku spod Rudnik do Wiercicy) oraz Wiercicy.

Obszar Gminy Kłomnice pod względem hydrograficznym należy w całości do zlewni górnej Warty. Znaczny jej obszar jest zagrożony powodzią. Zagrożenie to może być wywołane silnymi ulewami i deszczami nawalnymi połączonymi z burzami, które generują lokalne wezbrania na rzekach Warcie i Wiercicy, przepływających przez teren Gminy.

Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego wymaga ścisłej współpracy Gminy z administratorami wszystkich urządzeń melioracji podstawowych położonych na terenie Gminy. Najistotniejsza jest modernizacja obwałowań oraz korekta profili koryt cieków powierzchniowych.

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Sieć wodociągowa

Zaopatrzenie w wodę sołectw Gminy Kłomnice realizowane jest głównie za pośrednictwem niżej wymienionych instytucji i źródeł:

- Ujęcia lokalne wody pitnej zlokalizowane w miejscowościach: Kłomnice, Witkowice i Garnek – właścicielem i administratorem jest Gmina Kłomnice,
- Indywidualne studnie gospodarskie (ujęcia własne wody pitnej).

Ujęcia wody pitnej są ujęciami wód głębinowych z utworów kredowych. Na terenie Gminy istnieje obecnie sześć czynnych studni głębinowych zlokalizowanych w Kłomnicach, Witkowicach i Garnku.

W poniższej tabeli zestawiono miejscowości zaopatrywane w wodę z poszczególnych ujęć.

Tabela 4.5-1 Zestawienie miejscowości zaopatrywanych w wodę z wodociągów grupowych na terenie Gminy Kłomnice

L.p.	Nazwa ujęcia	Miejscowości zasilane w wodę z ujęcia
1	Kłomnice	Kłomnice, Lipicze, Zawada, Zberezka, Konary, Pacierzów, Bartkowice, Michałów Kłomnicki, Niwki, Rzerzeczyce,
2	Witkowice	Witkowice, Nieznanice, Chorzenice, Michałów Rudnicki, Zdrowa, Rzerzeczyce, Kłomnice
3	Garnek	Garnek, Kuźnica, Chmielarze, Karczewice, Rzeki Małe, Rzeki Wielkie, Adamów, Huby, Skrzydlów,

Tabela 4.5-2 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy

Wodociąg	j.m.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	185,9	186,0	186,6	186,6
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 863	3 904	3 918	3 967
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	342,9	293,6	297,7	335,1
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	10 680	10 710	11 899	11 893
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	24,8	21,3	21,7	24,5
zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca	m ³	24,8	21,3	21,7	24,5

Ujęcie wód podziemnych w Kłomnicach zlokalizowane jest w północnej części miejscowości Kłomnice, po wschodniej stronie drogi prowadzącej z Częstochowy do Radomska.

- Zasoby eksploatacyjne ujęcia: 165 m³/h przy depresji 15-20 m,
- Maksymalny godzinowy pobór wody z ujęcia: Q_{maxh} = 50 m³/h,
- Średni dobowy pobór wody z ujęcia: Q_{śrd} = 800 m³/d,
- Roczny pobór wody z ujęcia: Q_r = 250 000 m³/rok,
- Ujęcie składa się z stacji wodociągowej, na której znajdują się: dwie studnie, kontenerowa automatyczna pompownia wraz z chloratorem oraz wieża ciśnieniowa i inne urządzenia towarzyszące, oraz sieci rurociągów rozprowadzających wodę z systemem zasuw i zaworów zwrotnych.

Ujęcie wód podziemnych w Witkowicach zlokalizowane jest przy ulicy Leśnej, po zachodniej stronie drogi prowadzącej do Rzerzeczyc.

- Zasoby eksploatacyjne ujęcia: 70 m³/h przy depresji 12-21 m,
- Maksymalny godzinowy pobór wody z ujęcia: Q_{maxh} = 50 m³/h,
- Średni dobowy pobór wody z ujęcia: Q_{śrd} = 600 m³/d,
- Roczny pobór wody z ujęcia: Q_r = 150 000 m³/rok,

- Ujęcie składa się z dwóch otworów studziennych, stacji wodociągowej wraz z automatyczną stacją jonitową do odazotanowania wody, oraz sieci rurociągów rozprowadzających wodę z systemem zasuw i zaworów zwrotnych.

Ujęcie wód podziemnych w Garnku zlokalizowane jest w miejscowości Garnek, po północnej stronie ul. Lisiej.

- Zasoby eksploatacyjne ujęcia: $54 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 23,5 m,
- Maksymalny godzinowy pobór wody z ujęcia: $Q_{\text{maxh}} = 50 \text{ m}^3/\text{h}$,
- Średni dobowy pobór wody z ujęcia: $Q_{\text{śrd}} = 600 \text{ m}^3/\text{d}$,
- Roczny pobór wody z ujęcia: $Q_r = 150\,000 \text{ m}^3/\text{rok}$,
- Ujęcie składa się z stacji wodociągowej, na której znajdują się: dwie studnie, kontenerowa automatyczna pompownia wraz z chloratorem oraz wieża ciśnieniowa i inne urządzenia towarzyszące, oraz sieci rurociągów rozprowadzających wodę z systemem zasuw i zaworów zwrotnych.

Stopień zwodociągowania Gminy Kłomnice jest dobry. Sieć wodociągowa zaopatruje w wodę 11 893 mieszkańców Gminy (dane na 31.12.2015 r.) co stanowi ok. 87,0 % wszystkich mieszkańców Gminy. Łączna długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej wynosi ok. 186,6 km. Sieć wodociągowa administrowana jest przez Urząd Gminy Kłomnice z siedzibą przy ul. Strażackiej 20, 42-270 Kłomnice.

Do sieci wodociągowej podłączone są następujące zakłady i instytucje, m.in. P.A.T. Bugała Sp. z o.o., P.U.H. „DAR – GAZ”, P.H.U. „ALDCARS”, PRES-MEBEL Sp. z o.o., Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska „Rokitnianka” Szczekociny, Firma Handlowo-Usługowa „Leśna Kraina”, Firma Handlowa „KRAK-POL”, P.P.H „EKO-ŚWIAT”, MAKARONY „BABUNI”, Komisariat Policji, Gminna Spółdzielnia „SCH”, Gminny Ośrodek Kultury, Ochotnicza Straż Pożarna, Przedsiębiorstwo Budowlane „INX-BUD”, Firma P.H.U. „PRONOMEBEL” S. C.

W roku 2015 w celu oceny jakości wody wodociągowej przeprowadzone były badania monitoringowe przez Powiatową Stację Sanitarno Epidemiologiczną w Częstochowie. Oznaczane próbki pobrano z następujących miejsc:

- Garnek ul. Lisia – Sterownia
- Witkowice ul. Leśna 2 - SUW
- Kłomnice ul. Częstochowska 114 - Sterownia

Wyniki badań jakości wody do spożycia w Gminie Kłomnice zostały przedstawione w tabeli 4.5-3.

Tabela 4.5-3 Jakość wody do spożycia w Gminie Kłomnice [źródło: dane udostępnione przez Urząd Gminy Kłomnice – Sprawozdanie z badań]

Wyszczególnienie	Dopuszczalne zakresy wartości	Garnek ul. Lisia – Sterownia	Witkowice ul. Leśna 2 - SUW	Kłomnice ul. Częstochowska 114 - Sterownia
Mikrobiologia				
Escherichia coli (jtk/100 ml)	0	0	0	0
Bakterie grupy coli (jtk/100 ml)	0	0	0	0
Enterekoki (jtk/100 ml)	0	0	0	0
Fizykochemia				
Barwa (mg/l Pt)	Akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian	Akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian	Akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian	Akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian
Mętność (NTU)	1	0,56±0,04	0,39±0,03	0,43±0,03
Stężenie jonów wodoru (pH)	6,5±9,5	8,0±0,2	7,5±0,2	7,6±0,2
Przewodność (µS/cm)	2500	219±13	1128±68	702±42
Amonowy jon (mg/l)	0,50	0,18±0,02	Uzyskano wynik poniżej granicy oznaczalności, która wynosi 0,010 mg/l	Uzyskano wynik poniżej granicy oznaczalności, która wynosi 0,010 mg/l
Chlorki (mg/l)	250	Uzyskano wynik poniżej granicy oznaczalności, która wynosi 4mg/l	174±16	7,5±7
Smak	Akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian	Akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian	Nieakceptowalny	Akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian
Zapach	Akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian	Akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian	Nieakceptowalny	Akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian

Objaśnienia: jtk – jednostka tworząca kolonię

Sieć kanalizacyjna

Odprowadzanie ścieków z sołectw Gminy Kłomnice realizowane jest za pośrednictwem sieci kanalizacji sanitarnej będącej własnością i w administracji Gminy Kłomnice. Systemem kanalizacji sanitarnej objęte są następujące miejscowości: Kłomnice, Bartkowice, Michałów, Zawada, Zberezka, Lipicze, Pacierzów, Konary, Rzerzęczyce, Huby. Nie wszystkie miejscowości są w pełni skanalizowane.

W Gminie Kłomnice funkcjonują trzy oczyszczalnie ścieków:

- Oczyszczalnia Ścieków w Kłomnicach, ul. Częstochowska 177, 42-270 Kłomnice
- Oczyszczalnia Ścieków w Hubach, 42-270 Kłomnice
- Oczyszczalnia Ścieków w Nieznanicach, 42-270 Kłomnice

Oczyszczalnia Ścieków w Kłomnicach to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia pracująca metodą osadu strefowego z tlenową stabilizacją osadów SUPERBOSBOS-1000. Zlokalizowana na lewym brzegu rzeki Widzówki w miejscowości Kłomnice. Doptywają do niej ścieki z Kłomnic, Michałowa, Bartkovic, Zawady, Lipicza, Konar i Pacierzowa.

Oczyszczalnię oddano do eksploatacji w 2000 roku. Przepustowość oczyszczalni dla I etapu wynosiła 750,0 m³/d (273 750 m³/rok i była wykorzystywana zaledwie w 70% I etapu (535,2 m³/d = 195 352 m³/rok). Od 12.12.2002 r. decyzją Starosty Częstochowskiego przepustowość oczyszczalni ścieków w Kłomnicach została zwiększona do 1000 m³/d (365 000 m³/rok). Odbiornikiem ścieków z oczyszczalni jest rzeka Widzówka w km 11+850.

W skład oczyszczalni wchodzi następujące urządzenia:

- Zbiornik biosorpcji, do którego są tłoczone ścieki pozbawione skratak z przepompowni ścieków dowożonych oraz ścieki z kanalizacji. Zbiornik biosorpcji wyposażony jest w sekcje dysków membranowych do napowietrzania oraz podnośnik do usuwania osadu i piasku z dna. Zbiornik biosorpcji pełni również rolę komory destabilizowania osadów;
- Osadnik pośredni o krótkim czasie przetrzymywania, wpływają do niego ścieki po zbiorniku biosorpcji;
- Reaktor osadu strefowego ze zbiornikiem strefy beztlenowej /poziom tlenu 0gO₂/m³/ z zamontowanym mieszadłem, do którego doprowadzone są ścieki podnośnikiem ze strefy denitryfikacji oraz zbiornik, w którym wydzielona jest strefa denitryfikacji z doprowadzeniem osadu recyrkulowanego z osadników wtórnych oraz recyrkulacja wewnętrzna ze strefy nitryfikacji – poziom tlenu 0,1-0,5 gO₂/m³/ mieszanie mieszadłem/ i strefy nitryfikacji z napowietrzaniem przez sekcje dysków membranowych /poziom tlenu 2,5 gO₂/m³/;
- Cztery osadniki wtórne o przepływie pionowym z ciągłym usuwaniem osadu podnośnikami powietrznymi;
- Komory destabilizowania i zagęszczania osadów wstępnych i nadmiernego z usuwaniem cieczy nadosadowej do strefy denitryfikacji;
- Odptyw ścieków oczyszczonych rurociągiem do studzienki, w której zainstalowane jest urządzenie pomiarowe ilości oczyszczonych ścieków.

Ścieki oczyszczone osiągają wartości zanieczyszczeń poniżej:

- $BZT_5^1 \leq 15,0 \text{ g O}_2/\text{m}^3$
- $Zaw.og.^2 \leq 30,0 \text{ g}/\text{m}^3$
- $N \text{ og.}^3 \leq 30,0 \text{ g N}/\text{m}^3$
- $N_{NH_4}^4 \leq 6,0 \text{ g N}/\text{m}^3$
- $P \text{ og.}^5 \leq 1,5 \text{ g P}/\text{m}^3$

Oczyszczalnia spełnia te warunki przy nominalnym obciążeniu ładunkiem zanieczyszczeń i przy wprowadzeniu symultanicznego strącania fosforu jako wspomaganie usuwania fosforu na drodze biologicznej.

Oczyszczalni Ścieków w Hubach to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia pracująca metodą osadu strefowego z tlenową stabilizacją osadów SUPERBOSBOS-1000 z odwadnianiem tych osadów na prasie, a następnie ich higienizację wapnem. Zlokalizowana jest w miejscowości Huby Gminy Kłomnice w pobliżu rowu melioracyjnego – Kanału rzeki Rudniczanki (dopływ Warty).

Oczyszczalnia została oddana do eksploatacji w 2010 roku. Aktualna przepustowość oczyszczalni wynosi 685 m³/d. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Kanał rzeki Rudniczanki w km 0+275 jej biegu w ilości średniej dobowej 685 m³/d, tj. 250025 m³/rok. Obecnie funkcjonuje I i II etap sieci kanalizacji obejmujący swym zasięgiem miejscowość Huby, ul. Skrzydlowską w miejscowości Adamów oraz ulice Skrzydlowską, Wolności, Mstowską, Zachodnią i Ogrodową w miejscowości Rzerzeczyce.

Dopływają do niej ścieki z miejscowości: Adamów, Huby, Rzerzeczyce. Do oczyszczalni będą również dowożone ścieki z obiektów nieskanalizowanych.

W skład kompaktowej oczyszczalni wchodzi następujące urządzenia:

- Rurociąg tłoczny z przepływomierzem;
- Zbiornik biosorpcji z zainstalowanym nad nim sitem do skratek, piaskownikiem i płuczką piasku;
- Osadnik pośredni o krótkim czasie przetrzymania;
- Reaktor osadu strefowego z wydzielonymi strefami:
 - Denitryfikacji z doprowadzeniem osadu recyrkulowanego z osadników wtórnych oraz recyrkulacją wewnętrzną ze strefy nitryfikacji – poziom tlenu 0,1 – 0,5 gO₂/m
 - Nitryfikacji z napowietrzaniem przez sekcje dysków membranowych /poziom tlenu 0,5 gO₂/m/

¹ Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu w ciągu 5 dób

² Zawiesina ogólna

³ Azot ogólny

⁴ Azot amonowy

⁵ Fosfor ogólny

- Cztery osadniki wtórne o przepływie pionowym z ciągłym usuwaniem osadu podnośnikami powietrznymi oraz zainstalowanymi zasuwami na rurach doprowadzających ścieki oczyszczone z zawiesinami osadu czynnego;
- Dwie komory destabilizowania i zagęszczania osadów pośrednich i nadmiernych z usuwaniem cieczy nadosadowej do reaktora strefowego.

Oczyszczalnia Ścieków w Nieznanicach to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia działająca w procesie technologicznym SBR (Sequencing Batch Reactor), co oznacza że naturalnie napływające ścieki nie przepływają swobodnie przez oczyszczalnię, lecz są każdorazowo w określonych ilościach transportowane ze zintegrowanego zbiornika buforowego do reaktora i kolejną są poddawane obróbce w cyklach oczyszczania.

Do oczyszczalni doprowadzane są ścieki od następujących odbiorców: osiedle Nieznanice, pałac w Nieznanicach, miejscowość Nieznanice.

Stopień wyposażenia Gminy w sieć kanalizacji sanitarnej jest obecnie dostateczny. Aktualnie do sieci kanalizacyjnej odprowadzane są ścieki z 1399 budynków (ok. 5270 mieszkańców), w tym z budynków użyteczności publicznej (zespół szkół, poczta, policja, Urząd Gminy, przedszkole, przychodnie lekarskie, sklepy ogólnospożywcze). Systemem kanalizacji sanitarnej objęte są miejscowości: Kłomnice, Michałów, Bartkowice, Zawada, Zberezka, Konary, Pacierzów i Lipicze.

Łączna długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 57,1 km. Stan techniczny sieci kanalizacyjnej określany jest jako dobry. Aktualnie Gmina Kłomnice jest skanalizowana w 35,5 %. Sieć kanalizacji sanitarnej w dalszym ciągu jest uzupełniana i w trakcie budowy.

W latach 2012-2015 w Gminie systematycznie zwiększała się liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków. Zwiększała się ilość ścieków odprowadzonych – z 187,0 dam³ w 2012 roku do 252,0 dam³ w 2015 roku. Pozostałe ścieki komunalne gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i okresowo wywożone wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni.

Tabela 4.5-4 Sieć kanalizacyjna w Gminie Kłomnice w latach 2012-2015 [źródło: <http://www.stat.gov.pl>]

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	53,1	53,1	53,1	57,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	1 323	1 390	1 399	1 623
Ścieki odprowadzone (w dam ³)	187	244	261	252
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	4 278	4 418	4 414	4 854

Ogółem z sieci kanalizacyjnej w Gminie Kłomnice w 2015 roku korzystało 4 854 mieszkańców Gminy. Na terenie Gminy zlokalizowanych jest 46 przydomowych

oczyszczalni ścieków. W 2015 roku z terenu Gminy Kłomnice odebrano 12 592 m³ nieczystości ciekłych.

Zagrożenia

Teren Gminy nie jest w pełni skanalizowany. Brak pełnej kanalizacji generuje problemy związane zarówno z utrzymaniem stanu sanitarnego na odpowiednim poziomie. Ujemnie wpływa także na stan środowiska naturalnego i jakość zasobów wodnych Gminy.

4.6. Zasoby geologiczne

Na terenie Gminy pokrywą geologiczną stanowią utwory powierzchniowe, pochodzące głównie z okresu triasu, jury i kredy. W budowie geologicznej wyróżniamy z okresu trzeciorzędu występują tu iły oraz piaski żelaziste, obszar okolic Częstochowy były dwukrotnie objęte zlodowaceniami: krakowskim i środkowopolskim.

Wówczas większość starych formacji została pokryta utworami polodowcowymi, o różnej miąższości. Miąższość pokrywy czwartorzędowej nie jest równomierna, zmienna i waha się od kilku do kilkunastu metrów np. w rynnie pra-Warty osiąga 70 m.

Na obszarze Gminy Kłomnice w dolinie rzeki Widzówki występują osady piaszczyste o zmiennej granulacji, są to głównie piaski średnie i drobne. Utwory te są często zaglinione, zawierają domieszki żwirów, skał magmowych oraz okruchów margla o zabarwieniu jasno żółtym i żółtym. Pochodzenie tych osadów określa się jako wodnolodowcowe i rzeczne.

Na terenie Gminy Kłomnice aktualnie nie ma udokumentowanych zasobów surowcowych, które podlegałyby ochronie przed zainwestowaniem.

Wykaz złóż kopalin (kopalina główna to kruszywa naturalne) zlokalizowanych na terenie Gminy Kłomnice zestawiono w poniższej tabeli opracowanej na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego.

Tabela 4.6-1 Złóża kopalin terenu Gminy Kłomnice [źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/>]

Kod	ID	Nazwa złoża	Opis położenia	Gminy
KN	6978	Karczewice	Karczewice	Kłomnice
KN	17973	Karczewice II	Rzeki Małe dz. nr 164	Kłomnice
KN	17489	Karczewice I	Karczewice dz. nr 175	Kłomnice
KN	2850	Pacierzów	-	Kłomnice
KN	5536	Przybyłów	Przybyłów	Kłomnice

Zagrożenia

Na terenie Gminy Kłomnice występują złoża kopalin, co jest zjawiskiem pozytywnym. Prace wydobywcze powodują zmiany w naturalnym krajobrazie, środowisku glebowym, stosunkach wodnych, oraz deformacje powierzchni terenu. Podmioty posiadające koncesję na eksploatację złoża kopaliny są zobowiązane do ochrony złoża, wód powierzchniowych oraz podziemnych, a także powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji zobowiązane są także do przeprowadzenia prac rekultywacyjnych w celu przywrócenia do właściwego stanu elementów przyrodniczych.

4.7. Gleby

Gleba stanowi podstawowy nieodnawialny element środowiska przyrodniczego, który charakteryzuje się określonymi właściwościami chemicznymi, fizycznymi i biologicznymi ukształtowanymi pod wpływem działania naturalnego procesu glebotwórczego. Dominującą funkcją Gminy Kłomnice jest rolnictwo i leśnictwo, w konsekwencji przeważają tu grunty rolne i leśne. W wyniku rolniczej i pozarolniczej (przemysłowej) działalności człowieka właściwości te mogą ulegać zmianom, może nastąpić pogorszenie lub poprawa żyzności gleby. Rozwój przemysłu spowodował gromadzenie się w glebie i rosnących na niej roślinach pierwiastków śladowych zwanym „metalami ciężkimi”. Szczególnie niebezpieczne dla środowiska są zanieczyszczenia pyłowe i gazowe zawierające toksyczne substancje, emitowane przez hutnictwo, górnictwo, metalurgię, gospodarkę komunalną i transport.

Tabela 4.7-1 Powierzchnia geodezyjna Gminy wg kierunków wykorzystania, 2014 r. [źródło: Bank Danych Lokalnych]

Powierzchnia geodezyjna Gminy wg kierunków wykorzystania		
rodzaj	ha	udział % w powierzchni Gminy
użytki rolne	10 746	72,74
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	3 093	20,94
grunty pod wodami	116	0,79
grunty zabudowane i zurbanizowane	743	5,03
nieużytki	67	0,45
tereny różne	8	0,05
razem	14 773	100

Na terenie Gminy występuje duża mozaika gleb – tereny zachodnie Gminy bogate są w gleby cięższe – rędziny zaś wschodnie w gleby bielcowe lekkie. Łąki są położone w pradolinie Warty i Wiercicy na glebach przeważnie mineralnych, choć ich część jest położona na glebach płytkich torfowych i murszowych.

Gleby terenu Gminy Kłomnice należą do gleb średnio dobrych. Gleby mało urodzajne stanowią niewielki procent. Występuje tu przewaga gleb lekkich o niskiej klasie bonitacyjnej, w strukturze zasiewów dominują uprawy zbożowe, następnie ziemniaki i rośliny pastewne.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska nie prowadzi monitoringu chemizmu gleb ornych na terenie Gminy Kłomnice.

Zagrożenia

Dużą część Gminy Kłomnice stanowią grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione tereny.

Na stan gleb na terenie Gminy wpływają głównie czynniki pochodzenia antropogenicznego:

- Intensywne rolnictwo - stosowanie wysoko wydajnych maszyn, technik uprawy i hodowli, nadmierne wykorzystywanie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin;
- Działalność zakładów produkcyjno-usługowych;
- Komunikacja i transport samochodowy.

Ponadto zagrożeniem może być fizyczna degradacja gleb, poprzez erozję wodną i eoliczną. Nasilenie naturalnych procesów erozyjnych spowodowane jest zmianą stosunków wodnych, mechanizacją rolnictwa, oraz likwidacją murków, miedz i zadrzewień śródpolnych.

4.8. Gospodarka odpadami

W okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku Gmina Kłomnice odbierała odpady komunalne selektywnie gromadzone od 3772 właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz 35 właścicieli nieruchomości zamieszkałych, którzy w złożonych formularzach zadeklarowali brak selektywnej zbiórki.

Na terenie Gminy Kłomnice nie jest zlokalizowana żadna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych, w związku z tym wszystkie zebrane i odebrane odpady z terenu Gminy Kłomnice są transportowane poza teren Gminy.

Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany przy ul. Częstochowskiej 177 w Kłomnicach. Mieszkańcy mogą tam bezpłatnie oddawać zebrane w sposób selektywny odpady komunalne z papieru, szkła, tworzywa sztucznego, metalu i opakowań wielomateriałowych, odpady zielone z pielęgnacji ogrodów, odpady wielkogabarytowe, a także przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, inne odpady niebezpieczne oraz odpady remontowe.

Na terenie Gminy nie znajdują się składowiska komunalne czy przemysłowe czynne i nieczynne. Natomiast występują dzikie wysypiska śmieci.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość odpadów komunalnych zbieranych i odebranych z terenu Gminy Kłomnice w 2014 roku.

Tabela 4.8-1 Masa odpadów komunalnych zbieranych i odebranych w 2014 roku z terenu Gminy Kłomnice [źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kłomnice za 2014 rok]

L.p.	Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
1.	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 665,77
2.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	15,2
3.	20 01 02	Szkło	73,28
4.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	56,12
5.	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	0,2
6.	20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	36,96
7.	20 01 35* 20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	6,786
8.	20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	1,25
9.	15 01 07	Opakowania ze szkła	91,42
10.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	93,08
11.	15 01 04	Opakowania z metali	4,52
12.	15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności-bardzo toksyczne i toksyczne	0,1
13.	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31*	0,08
14.	16 01 03	Zużyte opony	12,72
15.	20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,05
16.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	8,62
17.	20 01 01	Odpady ulegające biodegradacji	94,96
18.	17 01 01	Odpady remontowo-budowlane	17,36
Zmieszane			2 665,77
Selektywnie gromadzone			512,70
Razem			3 178,47

Ilość odpadów zebranych i odebranych z terenu Gminy nie odbiegają znacząco od prognozowanych w załączniku nr 5 do „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014”.

Jednym z głównych celów systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych, czyli osiągnięcie we wskazanym terminie odpowiednich poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych

ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska oraz zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów określa poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku. Poziom, który musiał być osiągnięty w 2014 roku wynosi 50%.

Gmina Kłomnice osiągnęła poziom ograniczenia w wysokości 0%. Tak niski poziom ograniczenia wynika z faktu, iż Gmina Kłomnice jest gminą o charakterze wiejskim i większość odpadów biodegradowalnych zagospodarowywana jest przez mieszkańców we własnym zakresie do skarmiania zwierząt lub do przydomowych kompostowników.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 645) poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła dla 2014 roku wynosi 14%. Gmina Kłomnice osiągnęła w 2014 roku poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia w/w frakcji 23,43%. Wobec powyższego Gmina wywiązała się z obowiązku narzuconego przedmiotowym rozporządzeniem.

W stosunku do odpadów innych niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami dla 2014 roku został określony na poziomie 38%. Gmina Kłomnice osiągnęła w 2014 roku poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku 56,79%.

Powyższe wyniki są dowodem, że system gospodarowania odpadami na terenie Gminy Kłomnice funkcjonuje prawidłowo i działa zgodnie z obowiązującymi przepisami przez co przynosi zamierzone efekty.

Zgodnie z zapisami „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kłomnice do roku 2023” zostały zidentyfikowane 1 428 posesje na których zlokalizowano pokrycia azbestowe (1 406 posesje osób fizycznych, 22 posesje należące do osób prawnych). W trakcie inwentaryzacji (w 2014 roku) zewidencjonowano 235 893 m² wyrobów zawierających azbest (w tym komory łukowe) to odpowiada około 2 594,828 Mg (226.071 m² tj 2.486,78 Mg na terenie osób fizycznych, 9 822,5 m² (w tym komory łukowe) tj. 108,048 Mg na terenie osób prawnych).

Celem „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kłomnice do roku 2023” jest oczyszczenie obszaru Gminy Kłomnice z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest. W 2014 roku prowadzono akcje

usuwania wyrobów zawierających azbest dofinansowane ze środków WFOŚiGW w Katowicach w wyniku, której usunięto wyroby z 141 posesji w ilości 236,851 Mg.

Realizacja nowych obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zapewne wpłynęła na podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa i zwiększenie efektywności selektywnego zbierania odpadów oraz ich odzysku i recyklingu. Priorytetowym zadaniem na lata następne jest edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia określonych przez Unię Europejską poziomów odzysku i recyklingu odpadów. Szeroko pojęta edukacja ekologiczna „od malucha” corocznie będzie przynosiła większe efekty w postaci większych ilości odpadów zebranych w formie posegregowanej.

Zagrożenia

Obszary problemowe dotyczące gospodarki odpadami związane są z:

- nieprawidłowymi praktykami dotyczącymi gospodarowania odpadami przez mieszkańców (np. spalanie odpadów komunalnych);
- niewystarczającym poziomem ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania;
- występowaniem wyrobów zawierających azbest.

4.9. Zasoby przyrodnicze

Szata roślinna Gminy Kłomnice ukształtowała się pod silnym wpływem zróżnicowanej działalności człowieka. Generalnie na terenie Gminy zachowało się niewiele cennych elementów flory i fauny oraz naturalnych i półnaturalnych ekosystemów. Dominują tereny przekształcone rolniczo. Pozostałości cennych ekosystemów charakteryzujące się dużym udziałem przedstawicieli rzadkich i ginących gatunków roślin i zwierząt zachowały się w dolinie Warty.

W skali gminy na podkreślenie zasługują wilgotne i mokre łąki z klasy Molinio - Arrhenatheretea, występujące z reguły na niewielkich powierzchniach (reprezentowane np. przez charakterystyczne dla dolin rzecznych, łąki selernicowe — *Violo-Cnidietum* zawierające w swym składzie kilka rzadkich gatunków roślin).

Brzegi rzeki Warty zarasta przeważnie olsza czarna, kilka gatunków wierzb oraz topola biała, zaś nad rzeką Wiercicą rzadko spotyka się drzewa, jeśli już to olszę szarą. Łąki nad Wartą i Wiercicą w wyniku zmeliorowania straciły poprzedni bogaty skład florystyczny. Tereny południowe gminy nad rzekami i w pobliżu lasów ze względu na posiadane walory przyrodniczo – krajobrazowe, są terenami atrakcyjnymi do uprawiania turystyki, w tym agroturystyki oraz rozwijania różnych form wypoczynku. Turystyczny charakter obszarów

przyrodniczych w Gminie Kłomnice stanowią parki podworskie, które znajdują się w Skrzydlowie, Rzerzęcycach, Rzekach Wielkich, Garnku, Nieznanicach i Chorzenicach. Ze względu na ich drzewostan część z nich ma zabytkowy charakter.

Zgodnie z informacjami Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na terenie Gminy Kłomnice znajduje się 4 pomniki przyrody, przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 4.9-1 Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Kłomnice

Data ustanowienia	Opis pomnika	Miejscowość	Opis lokalizacji
2004-02-10	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Kłomnice	Park Nieznanice
2007-07-12	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Kłomnice	Janaszów
2007-07-12	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Kłomnice	Janaszów
1996-02-02	Brzoza żółta	Kłomnice	Skrzydłów

Lasy na terenie Gminy Kłomnice są objęte zasięgiem działania Nadleśnictwa Gidle, dla którego został opracowany Program ochrony przyrody, stanowiący część Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Gidle na okres od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2017 r. Plan Urządzania Lasu został sporządzony zgodnie z zasadą zrównoważonej gospodarki leśnej, a jego realizacja gwarantuje zachowanie bogactwa biologicznego oraz kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów. Racjonalna gospodarka leśna na terenie lasów znajdujących się na obszarze Gmin Kłomnice prowadzona będzie w oparciu o Plan Urządzania Lasu.

Na terenie Gminy Kłomnice znajdują się następujące siedliska:

- **Ciepolubne dąbrowy Quercetalia pubescenti-petraeae (9110)***

Ten typ siedliska został zidentyfikowany na terenie leśnictwa Kłomnice w liczbie 7 wydzieleń na powierzchni 33,84 ha. To jedno z najrzadziej reprezentowanych i najbogatszych florystycznie siedlisk leśnych na terenie Nadleśnictwa, które zachowało się tylko w tym jednym leśnictwie.

- **Kwaśna buczyna niżowa Luzulo pilosae-Fagetum (9110-1)**

Ten typ siedliska został zidentyfikowany na terenie trzech leśnictw tj. Dębowiec Sowin oraz Kłomnice w liczbie kilku wydzieleń na powierzchni 8.42 ha. Siedliska te funkcjonują jako niewielkie powierzchniowo do kilku hektarów wydzielenia, usytuowane pośród siedlisk lasowych w Kłomnicach w mozaice gradów i kwaśnych dąbrów.

- **Acydofilne kwaśne dąbrowy Quercetalia pubescenti –petraeae (9190)**

Śródładowe kwaśne dąbrowy zostały zidentyfikowane na terenie nadleśnictwa w siedmiu leśnictwach, praktycznie w każdym z trzech obrębów leśnych na powierzchni

263,68 ha. W przypadku obrębu Kruszyna (leśnictwa Kłomnice, Prusicko, Kruszyna) jest on najliczniej reprezentowany tj. około 80% stanu ogólnego, w co najmniej kilkudziesięciu wydzieleniach.

Zagrożenia

Podczas planowania działań mających na celu rozwój Gminy należy wziąć pod uwagę wymogi ochrony planistycznej, które to będą miały bezpośredni wpływ na kształtowanie się struktury przestrzenno-gospodarczej Gminy.

Podjęmowane działania muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, dokumentami obejmującymi swoim zakresem obszar Gminy Kłomnice, w tym: „*Lokalną Strategią Rozwoju Gminy Kłomnice*”, *planami zagospodarowania przestrzennego opracowanymi dla obszarów położonych na terenie Gminy Kłomnice*, „*Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego*”.

Siedliska leśne występujące na terenie Gminy są narażone na szereg zagrożeń dotyczących różnych elementów środowiska, m.in. szkodniki oraz pasożyty, zanieczyszczenia powietrza pochodzenia przemysłowego oraz komunikacyjnego, pożary, czynniki atmosferyczne.

Aktualnie stan zasobów przyrodniczych nie budzi zastrzeżeń, jednakże należy pamiętać, iż stan ten z biegiem czasu będzie ulegał przemianom z przyczyn abiotycznych i biotycznych. Skutki ekologiczne i przyrodnicze zarówno procesów naturalnych, jak i antropogenicznych (głównie presja urbanistyczna) na terenach, charakteryzujących się dominującą funkcją ekologiczną, mogą narastać.

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Definicje poważnej awarii i poważnej awarii przemysłowej określa odpowiednio art. 3 pkt. 23 i 24 ustawy Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. 2016 poz. 672 ze zm.):

- poważna awaria - to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem;
- poważna awaria przemysłowa przez pojęcie to rozumie się poważną awarię w zakładzie.

Na obszarze Gminy Kłomnice występuje szereg zagrożeń, tj:

- zagrożenia pożarowe terenów leśnych - występują sezonowo wiosną, latem i jesienią podczas wypalania traw, szczególnie w okresach długotrwałej suszy;
- zagrożenia pożarowe terenów wiejskich – związane z jakością infrastruktury obiektów użytkowych (instalacje, sprzęty gospodarstwa domowego itp.).

Największe zagrożenie pożarowe stanowią obszary o większych skupiskach ludności i większym uprzemysłowieniu. Ponadto zakłady produkcyjne, hurtownie, gospodarstwa rolne odznaczają się również dużym zagrożeniem pożarowym.

Tereny leśne Nadleśnictwa Gidle posiadają potencjalnie duże zagrożenie pożarowe w okresie niekorzystnych warunków meteorologicznych.

- zagrożenia wynikające z transportu drogowego i kolejowego - przecinające teren Gminy drogi krajowej i szlaki komunikacji kolejowej są potencjalnymi miejscami zagrożenia pożarowego, chemicznego oraz ekologicznego. Szlakami tymi mogą być transportowane toksyczne środki przemysłowe (TSP).

Zgodnie z prowadzonym rejestrem zakładów ZDR i ZZR przez WIOŚ w Katowicach, na terenie Gminy Kłomnice zlokalizowany jest jeden zakład zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia awarii chemicznych (awarie instalacji przemysłowych) - Przedsiębiorstwo Farb Przemysłowych "PROCHEM". Prawdopodobieństwo rozumiane jako częstotliwość występowania zdarzeń związanych z zagrożeniem wynosi 3%. Zagrożenia dla infrastruktury krytycznej to zniszczenie infrastruktury gospodarczej. Do innych zagrożeń można zaliczyć porażenia: śmiertelne, średnie, lekkie i progowe.

4.11. Edukacja ekologiczna

Rola edukacji ekologicznej w procesie realizacji polityki środowiskowej, oraz obowiązków ekologicznych odgrywa znaczącą rolę.

Edukacja ekologiczna jest procesem nauczania, świadczonym w ramach systemu oświaty, a także to kształtowanie świadomości ekologicznej w każdej dziedzinie życia, mającej jakikolwiek związek z ochroną środowiska w celu wyrobienia w społeczeństwie szacunku do otaczającej przyrody.

W zakresie edukacji ekologicznej Gmina Kłomnice prowadziła coroczną Akcję Sprzątania Świata oraz Dnia Ziemi. Zadania dotyczące dobrych praktyk rolniczych zostały zrealizowane w 2016 roku w ramach działalności statutowej Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Częstochowie, tj. szkolenia dla rolników. W miarę potrzeb na bieżąco zostają wdrażane konsultacje dla rolników o zasadach wzajemnej zgodności „cross compliance”.

Edukacja ekologiczna na terenie Gminy Kłomnice powinna być realizowana zgodnie z Narodowym Programem Edukacji Ekologicznej.

Narodowy Program Edukacji Ekologicznej” (NPEE), będący rozwinięciem i konkretyzacją zapisów Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej (NSEE), jest pierwszym dokumentem z zakresu tej problematyki, określającym podstawowe zadania edukacyjne, podmioty odpowiedzialne za ich realizację, możliwości i źródła finansowania, a także harmonogram ich wdrażania.

Główne cele Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej to:

- 1) Wdrożenie zaleceń Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej z uwzględnieniem zmian zachodzących w procesie reformowania Państwa oraz integracji z Unią Europejską;
- 2) Stworzenie mechanizmów pozwalających sprostać wyzwaniom związanym z wdrażaniem idei i zasad rozwoju zrównoważonego, pozwalających kształtować świadomość ekologiczną w warunkach demokratyzacji życia społecznego i wzrastającej roli komunikacji społecznej;
- 3) Zwiększenie efektywności edukacji ekologicznej przez promowanie najskuteczniejszych jej form i najważniejszych treści, wskazanie sposobów optymalnej alokacji środków finansowych, uporządkowanie przepływu informacji i decyzji wykorzystując krajowe i zagraniczne doświadczenia.

W Gminie powinny być w sposób atrakcyjny prowadzone różnego rodzaju kampanie i akcje promujące ochronę środowiska i rozwój zrównoważony, w szczególności dotyczące, np. znaczenia zachowania bioróżnorodności, rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego, właściwego postępowania z odpadami, korzyści związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (OZE), możliwości pozyskania dofinansowań na różnego rodzaju działalność prośrodowiskową, rozwoju turystyki zrównoważonej, ekologicznej i agroturystyki, właściwych zachowań w przypadku wystąpienia zagrożeń środowiskowych, rozwój sieci przyrodniczych ścieżek dydaktycznych oraz rozwój zdolności adaptacyjnych mieszkańców do zmian społecznych i gospodarczych.

5. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Efekty realizacji dotychczas obowiązującego „Programu Ochrony Środowiska Gminy Kłomnice na lata 2009-2016”, który został przyjęty Uchwałą Nr 284/XXXIX/2010 Rady Gminy Kłomnice z dnia 17.08.2010 r. przedstawiono w raporcie z wykonania „Programu Ochrony Środowiska Gminy Kłomnice” sporządzonym za lata 2013 – 2014.

Zgodnie z Raportem podjęte działania w zakresie ochrony środowiska przedstawione w POŚ to:

- 1) realizacja terenów zieleni urządzonej:
 - rozbudowa skateparku w Kłomnicach – powstanie terenu rekreacyjno-kulturowego „Tęczowa Kraina”, w miejscu byłego wysypiska śmieci;
 - utworzenie terenu rekreacyjnego Rzeki Wielkie/Karczewice;
 - budowa gminnego targowiska w miejscu dawnego wysypiska śmieci;
 - stawy w miejscowościach Kłomnice, Rzerzeczyce, Lipicze.
- 2) prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zadrzewień:
 - coroczna pielęgnacja drzewostanu przydrożnego;
 - przycinanie gałęzi w celu umożliwienia bezproblemowego gniazdowania bocianów.
- 3) zadrzewianie:
 - skatepark – 80 szt. drzew;
 - targowisko – 15 szt. drzew;
 - parking w Witkowicach – ok. 10szt. drzew.
- 4) regulacja urządzeń melioracji wodnych – odmulanie rowów gminnych – corocznie ok. 2-5 km
- 5) wychowanie ekologiczne dzieci i młodzieży
 - coroczna Gminna Sesja Ekologiczna w Zespole Szkół w Konarach pod hasłem „Lasy dla ludzi”;
 - akcja Sprzątania Świata;
 - zbiórka zużytych baterii;
 - zbiórki zużytych sprzętów elektrycznych i elektronicznych;
 - zbiórka odpadów wielkogabarytowych.
- 6) ograniczenie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego nieoczyszczonymi ściekami
 - budowa oczyszczalni ścieków w Nieznanicach;
 - przyłączenie się ponad 100 gospodarstw do sieci kanalizacji sanitarnej;
 - prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków;
 - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków przez mieszkańców gminy w miejscowościach, gdzie nie ma dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej;

- 7) poprawa zaopatrzenia ludności w wodę – rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowościach Witkowiec, Kłomnice, Nieznanice- łącznie ok 450m, rozbudowa istniejących sieci wodociągowych oraz bieżące remonty i modernizacje
- 8) ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych
 - poprawa stanu technicznego dróg
- 9) usystematyzowanie gospodarki odpadami - Od 1 lipca 2013r., zgodnie z zapisem znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, potocznie zwanej „ustawą śmieciową”, obowiązek gospodarowania odpadami przejęły gminy. Do tamtej pory mieszkańcy sami zawierali umowy z firmami zajmującymi się odbiorem śmieci. Po wejściu w życie nowych zapisów, obowiązek ten realizują gminy i to właśnie do nich mieszkańcy składają deklarację, w której określają między innymi ilość osób zamieszkujących daną nieruchomość oraz czy zobowiązują się segregować odpady.
- 10) utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów przy Oczyszczalni Ścieków w Kłomnicach
- 11) przeprowadzenie demontażu i zbiórki wyrobów zawierających azbest
 - w 2013r. zebrano niemal 300 ton wyrobów zawierających azbest z czego 262 tony to wyroby azbestowe uprzednio zdemontowane przez mieszkańców (we własnym zakresie), pozostałe niemal 40 ton pochodziło z 2 481 m³ dachów budynków na terenie Gminy Kłomnice, na których demontaż gmina dostała dofinansowanie;
 - w 2014r. akcja zbierania azbestu pozwoliła na zebranie niemal 240 ton wyrobów zawierających azbest, z czego 152 tony to zdemontowany wcześniej eternit, pozostałe niespełna 90 ton pochodziło z 7 008 m³ dachów, gdzie zatrudniona przez gminę firma zdemontowała i oddała do utylizacji zebrane wyroby azbestowe.
- 12) wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych - przystąpiono do sporządzenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej - strategicznego dokumentu, który ma wyznaczać kierunki dla gminy na lata 2014-2020, w zakresie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w takich obszarach jak: transport publiczny i prywatny, budownictwo publiczne, gospodarka przestrzenna, zaopatrzenie w ciepło i energię, gospodarka odpadami. Ponadto dokument ten jest niezbędny przy ubieganiu się na dofinansowanie działań proekologicznych w w/w obszarach.

W okresie sprawozdawczym podjęto większość kierunków działań określonych w obowiązującym programie. Największe zmiany poczyniono w zakresie gospodarki odpadami, gdyż „rewolucja śmieciowa” skłoniła wielu mieszkańców nieposiadających dotychczas umowy na odbiór odpadów, do jej podpisania a także do segregowania odpadów – poprzez zawyżoną kwotę dla odpadów niesegregowanych. Udało się także odebrać od mieszkańców gminy ponad 500 ton wyrobów azbestowych – a więc niebezpiecznych, zagrażających środowisku. Pozostałe działania wiązały się w głównej mierze z corocznymi,

rutynowymi działaniami mającymi w swej istocie przyczynić się do poprawy jakości środowiska naturalnego.

Biorąc pod uwagę zaangażowanie podmiotów odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych przedsięwzięć, wydatkowanie środków, efekty realizacji zadań, stopień wykonania zadań przewidzianych w POŚ można stwierdzić, że cele zamierzone w „Programie Ochrony Środowiska Gminy Kłomnice na lata 2009-2016” zostały osiągnięte.

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem służącym do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń (w przypadku niniejszego opracowania – środowiska). Od tych elementów pochodzi jej nazwa: S – strengths (silne strony), W – weaknesses (słabe strony), O – opportunities (szanse), T – threats (zagrożenia).

W poniższej tabeli przedstawiono analizę SWOT dla wszystkich obszarów interwencji.

Tabela 4.11-1 Analiza SWOT

Ochrona klimatu i jakość powietrza	
Mocne strony	Słabe strony
Dotychczasowe doświadczenie i aktywna postawa Gminy Kłomnice w zakresie działań zmniejszających zużycie energii oraz emisję gazów cieplarnianych Brak zanieczyszczeń punktowych emitowanych przez większe zakłady przemysłowe	Przekroczeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu w okresie zimowym Niekontrolowane spalanie odpadów komunalnych Wysoki udział emisji niskiej (z ogrzewania indywidualnego) Niska emisja z indywidualnych systemów grzewczych Brak stacji monitoringu powietrza na terenie Gminy
Szanse	Zagrożenia
Termomodernizacja budynków Wymiana lub modernizacja źródeł ciepła Wzrost świadomości społecznej w dziedzinie zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza dzięki prowadzeniu działań edukacyjnych Możliwość rozwoju instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii (pompy ciepła, kolektory słoneczne, biomasa) Budowa ścieżek rowerowych	Transgraniczny napływ zanieczyszczeń z innych regionów Spalanie odpadów w gospodarstwach domowych Ogólnokrajowy wzrost zużycia energii elektrycznej
Zagrożenia hałasem	
Mocne strony	Słabe strony
Niewielkie ryzyko zagrożenia hałasem Brak hałasu lotniczego Duża powierzchnia lasów przeciwdziałających zagrożeniu hałasem Promowanie ruchu rowerowego, rozwój ścieżek	Postępujący wzrost natężenia ruchu drogowego Zły stan nawierzchni niektórych dróg potęgujący hałas drogowy

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA
LATA 2021-2024

rowerowych	
Szanse	Zagrożenia
Zmniejszenie natężenia hałasu drogowego poprzez stosowanie cichych nawierzchni Wprowadzanie ograniczenia prędkości na strategicznych odcinkach dróg	Dalszy, intensywny rozwój ruchu drogowego Inwestycje uciążliwe akustycznie: rozwój przemysłu, usług, turystyki Pogarszanie się stanu nawierzchni dróg
Pola elektromagnetyczne	
Mocne strony	Słabe strony
Monitoring pomiarowy pól elektromagnetycznych na terenie Gminy	Obecność napowietrznych linii elektroenergetycznych najwyższych i wysokich napięć
Szanse	Zagrożenia
Dzięki prowadzonemu monitoringowi możliwe jest szybkie reagowanie w przypadku wzrostu zagrożenia	Przekroczenie dopuszczalnego poziomu w związku z rozwojem sieci elektromagnetycznych i zwiększoną ilością urządzeń elektrycznych Rozbudowa mieszkalnictwa wzdłuż linii energetycznych
Gospodarowanie wodami	
Mocne strony	Słabe strony
Brak terenów silnie zurbanizowanych i przemysłowych ognisk zanieczyszczeń, a także duża powierzchnia lasów i obszarów chronionych Bogate zasoby wód podziemnych Wody podziemne zadowalającej jakości (III klasa)	Na terenie Gminy występują niewielkie i nieliczne powierzchniowe zbiorniki wodne Słaby potencjał ekologiczny wód powierzchniowych Występowanie obszarów narażonych na podtopienia
Szanse	Zagrożenia
Współpraca z innymi jednostkami samorządowymi w celu poprawy stanu i jakości wód Duża świadomość i aktywność władz w zakresie poprawy jakości wód	Niedostateczne zabezpieczenia przed zagrożeniem powodziowym Pogorszenie stanu jakości wód powierzchniowych Pogorszenie stanu jakości wód podziemnych
Gospodarka wodno-ściekowa	
Mocne strony	Słabe strony
Dobry stan zwodociągowania w Gminie (87% mieszkańców) Poprawnie funkcjonujące oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy Jakość wody wodociągowej bezpieczna pod względem zdrowotnym Dalsze plany rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Brak pełnego skanalizowania Gminy Brak sieci wodociągowej na terenie całej Gminy
Szanse	Zagrożenia
Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków Utrzymywanie dobrego stanu sieci wodociągowej i okresowa kontrola jakości wody Możliwość pozyskania dofinansowań na cele inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	Możliwość znacznego zanieczyszczenia w przypadku wycieku, np. w wyniku awarii w trakcie przejazdu wozu asenizacyjnego

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA
LATA 2021-2024

Zasoby geologiczne	
Mocne strony	Słabe strony
Licznie występujące złoża kopalin	Możliwość lokalnej - niekontrolowanej eksploatacji surowców Możliwość występowania ruchów masowych
Szanse	Zagrożenia
Ochrona złóż surowców naturalnych poprzez uwzględnienie ich w gminnych dokumentach	Degradacja złóż surowców naturalnych poprzez ich trwałe zainwestowanie Nielegalne korzystanie z zasobów naturalnych
Gleby	
Mocne strony	Słabe strony
Duże zróżnicowanie gleb na terenie Gminy Występowanie gleb średnio dobrych Gleby mało urodzajne stanowią niewielki procent	Przewaga gleb lekkich o niskiej klasie bonitacyjnej
Szanse	Zagrożenia
Systematyczna kontrola jakości gleb Stosowanie płodozmianu Zwiększenie świadomości ekologicznej rolników Uprawa roślin energetycznych	Niewłaściwe praktyki rolne Niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin i nawozów przez rolników
Gospodarka odpadami	
Mocne strony	Słabe strony
Brak składowisk komunalnych czy przemysłowych czynnych i nieczynnych na terenie Gminy Wysoki udział deklaracji selektywnej zbiórki odpadów Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych Prawidłowo działający system gospodarki odpadami komunalnymi	Niska świadomość ekologiczna części mieszkańców - spalanie odpadów w paleniskach domowych Występowanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Obecne dzikie wysypiska śmieci na terenie Gminy
Szanse	Zagrożenia
Zwiększenie stopnia odzysku materiałów ze strumienia odpadów komunalnych Ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych Doskonalenie selektywnego zbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych Wspieranie w usuwaniu materiałów zawierających azbest	Spalanie odpadów w przydomowych kotłowniach Nieprzepisowe składowanie odpadów Odpady związane z ruchem turystycznym
Zasoby przyrodnicze	
Mocne strony	Słabe strony
Prawna ochrona cennych elementów przyrody w formie pomników przyrody	Zagrożenia pożarowe lasów
Szanse	Zagrożenia
Wykonywanie odpowiednich zabiegów umożliwiających utrzymanie dobrego stanu drzewostanów leśnych Aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych na cele ochrony przyrody Ograniczenie zanieczyszczeń wód, gleb oraz powietrza pochodzących ze źródeł lokalnych	Silna penetracja lasów przez człowieka, w tym intensywny rozwój turystyki

Zagrożenia poważnymi awariami	
Mocne strony	Słabe strony
Jeden zakład ZDR i ZZR występujący na terenie Gminy	Obecność drogi krajowej, którą mogą być transportowane substancje niebezpieczne Zagrożenia pożarowe terenów leśnych i wiejskich
Szanse	Zagrożenia
Opracowanie metod postępowania w razie wystąpienia zdarzeń kwalifikowanych jako poważne awarie Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii	Zdarzenia losowe przy ciągach komunikacyjnych (wypadki, rozszczelnienia)
Edukacja ekologiczna	
Mocne strony	Słabe strony
Organizacja konkursów ekologicznych dla dzieci i młodzieży szkolnej, akcji ulotkowej związanej z segregacją odpadów komunalnych przez mieszkańców Gminy, corocznej Akcji Sprzątania Świata oraz Dnia Ziemi	Stosunkowo niewysoki dotychczas poziom świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Gminy
Szanse	Zagrożenia
Kampanie i akcje edukacyjne kierowane do wszystkich mieszkańców Gminy Możliwość pozyskiwania zewnętrznych dofinansowań w tematyce edukacji ekologicznej	Niewystarczające środki własne Gminy dla przeprowadzenia działań na skalę zaspokajającą wszystkie potrzeby w ramach edukacji ekologicznej Niewłaściwe postawy dorosłych mogące wpływać na zbyt niską świadomość ekologiczną młodego pokolenia

7. Cele programu ochrony środowiska i kierunki interwencji

W niniejszym Programie obrano obszary interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla, wizji i strategii rozwoju Gminy oraz lokalnych potrzeb i są to:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Zagrożenia hałasem;
- Pola elektromagnetyczne;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno-ściekowa;
- Zasoby geologiczne;
- Gleby;
- Gospodarka odpadami;
- Zasoby przyrodnicze;
- Zagrożenia poważnymi awariami;
- Edukacja ekologiczna.

Cele i zadania określone w Programie wyrażają zaangażowanie Gminy oraz jednostek i podmiotów działających na jej terenie na rzecz:

- zmniejszenia zużycia energii, wody i surowców;
- usprawnienia gospodarki odpadami;
- ograniczenia zanieczyszczenia powietrza, wody, gleby oraz emisji hałasu;

- ekologizacji budownictwa;
- zapewnienia należytej ochrony przyrody;
- organizacji gminnych systemów informacji i edukacji ekologicznej;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki przestrzennej.

Cele, kierunki interwencji oraz zadania zostały określone dla jednostek i podmiotów działających na terenie Gminy, nie tylko dla jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego. Zaplanowane w Programie zadania zostały skoordynowane z administracją samorządową oraz przedsiębiorcami i społeczeństwem, tj. Urząd Gminy w Kłomnicach, Powiatowy Zarząd Dróg w Częstochowie, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, PGL LP Nadleśnictwo Gidle, Właściciele gruntów, Placówki oświatowe, Zarządcy budynków, Przedsiębiorcy z terenu Gminy Kłomnice, Tauron Dystrybucja S.A., Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach.

7.1. Ochrona klimatu i jakość powietrza

Cel długoterminowy do 2024 roku:

Osiągnięcie odpowiedniej jakości powietrza zgodnie z obowiązującymi standardami

Cele krótkoterminowe do 2020 roku:

1. Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno – bytowego do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza
2. Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu na jakość powietrza poprzez remont dróg, rozwój ruchu rowerowego
3. Wspieranie inwestycji wykorzystujących technologie mające na celu efektywne wykorzystanie energii

Kierunki interwencji:

1. Poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji z procesów spalania paliw do celów grzewczych, ograniczenie niskiej emisji, zmniejszenie zapotrzebowania na energię
2. Stwarzanie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego
3. Poprawa jakości powietrza poprzez działania w zakresie transportu
4. Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza

7.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Cel długoterminowy do 2024 roku:

Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód pod względem jakościowym i ilościowym

Cel krótkoterminowy do 2020 roku:

1. Rozwój instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej

Kierunki interwencji:

1. Rozwój gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy

7.3. Zagrożenia hałasem

Cel długoterminowy do 2024 roku:

Ochrona mieszkańców Gminy przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu w środowisku

Cel krótkoterminowy do 2020 roku:

1. Opracowanie programów edukacyjnych nt. ochrony przed hałasem

Kierunki interwencji:

1. Obserwacja zmian klimatu akustycznego

7.4. Pola elektromagnetyczne

Cel długoterminowy do 2024 roku:

Ochrona mieszkańców Gminy przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Cel krótkoterminowy do 2020 roku:

1. Stałe monitorowanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego

Kierunki interwencji:

1. Monitoring pól elektromagnetycznych
2. Modernizacja linii napowietrznych na terenie Gminy

7.5. Gospodarowanie wodami

Cel długoterminowy do 2024 roku:

Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych i ochrona przeciwpowodziowa

Cele krótkoterminowe do 2020 roku:

1. Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych
2. Minimalizacja ryzyka powodziowego na terenie Gminy

Kierunki interwencji:

1. Ochrona zasobów i poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych
2. Podejmowanie działań przeciwdziałających zagrożeniu powodziowemu i skutkom powodzi

7.6. Zasoby geologiczne

Cel długoterminowy do 2024 roku:

Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż

Cel krótkoterminowy do 2020 roku:

1. Ochrona i zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych

Kierunki interwencji:

1. Ochrona i uwzględnienie złóż surowców naturalnych w gminnych dokumentach

7.7. Gleby

Cel długoterminowy do 2024 roku:

Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi

Cel krótkoterminowy do 2020 roku:

1. Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi

Kierunki interwencji:

1. Poprawa stanu jakości gleb na terenie Gminy
2. Poprawa stanu terenów zdegradowanych na terenie Gminy

7.8. Gospodarka odpadami

Cel długoterminowy do 2024 roku:

Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa

Cel krótkoterminowy do 2020 roku:

1. Gospodarowanie odpadami w Gminie w oparciu o selektywną zbiórkę odpadów komunalnych oraz propagowanie procesu zagospodarowania odpadów biodegradowalnych

Kierunki interwencji:

1. Wzmocnienie zarządzania, monitoringu i kontroli systemu gospodarki odpadami

7.9. Zasoby przyrodnicze

Cel długoterminowy do 2024 roku:

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody

Cele krótkoterminowe do 2020 roku:

1. Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych
2. Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych Gminy Kłomnice

Kierunki interwencji:

1. Podejmowanie działań z zakresu ochrony przyrody
2. Prowadzenie działań edukacji ekologicznej

7.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Cel długoterminowy do 2024 roku:

Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi, środowiska

Cel krótkoterminowy do 2020 roku:

1. Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych

Kierunki interwencji:

1. Zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii i ograniczanie skutków w przypadku jej wystąpienia - działania edukacyjne

7.11. Edukacja ekologiczna

Cel długoterminowy do 2024 roku:

Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą: „myśl globalnie, działaj lokalnie”

Cel krótkoterminowy do 2020 roku:

1. Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej wśród dzieci i młodzieży

Kierunki interwencji:

1. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa

7.12. Zestawienie celów, kierunków interwencji oraz zadań do realizacji

W poniższej tabeli przedstawiono cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska terenu Gminy Kłomnice wraz z podmiotem odpowiedzialnym za ich realizację.

Tabela 7.12-1 Cele, kierunki interwencji oraz zadania

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
1	Ochrona klimatu i jakość powietrza	Osiągnięcie odpowiedniej jakości powietrza zgodnie z obowiązującymi standardami	Poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji z procesów spalania paliw do celów grzewczych, ograniczenie niskiej emisji, zmniejszenie zapotrzebowania na Energię	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gmina Kłomnice i inni Zarządcy budynków
				Wymiana kotłowni lub palenisk węglowych na źródła o wyższej niż dotychczas sprawności wytwarzania ciepła spełniające wymagania emisyjne	Gmina Kłomnice i inni Zarządcy budynków
				Prowadzenie monitoringu powietrza na terenie Gminy Kłomnice	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach
			Stwarzanie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego	Budowa i organizacja tras rowerowych na terenie Gminy Kłomnice (8 km)	Gmina Kłomnice
			Poprawa jakości powietrza poprzez działania w zakresie transportu	Poprawa stanu technicznego dróg gminnych (20 km)	Gmina Kłomnice
				Bieżące remonty istniejącej infrastruktury drogowej dróg gminnych (20 km)	Gmina Kłomnice
				Przebudowa drogi powiatowej nr 1024 S w m. Rzerzyczycze ul. Skrzydlowska na długości 1,2 km	Powiatowy Zarząd Dróg w Częstochowie
				Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza	Promowanie stosowania nowoczesnych kotłów węglowych, kotłów gazowych, na biomasę oraz edukacja ekologiczna w szkołach
2	Gospodarka wodno-ściekowa	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód pod względem jakościowym i ilościowym	Rozwój gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami (odcinek 6,3 km)	Gmina Kłomnice
				Modernizacja sieci wodociągowej i przyłączy	Gmina Kłomnice
				Rozbudowa sieci wodociągowej (odcinek 10 km)	Gmina Kłomnice
				Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni oraz ich kontroli technicznej	Gmina Kłomnice

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

				Budowa oczyszczalni przydomowych	Gmina Kłomnice
3	Zagrożenia hałasem	Ochrona mieszkańców Gminy przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu w środowisku	Obserwacja zmian klimatu akustycznego	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w MPZP	Gmina Kłomnice
				Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem	Gmina Kłomnice
4	Pola elektromagnetyczne	Ochrona mieszkańców Gminy przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Monitoring pól elektromagnetycznych	Uwzględnianie zapisów dot. ochrony przed działaniem pól elektromagnetycznych w MPZP, wprowadzanie obszarów ograniczonego użytkowania	Gmina Kłomnice
				Prowadzenie monitoringu promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Kłomnice	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach
			Modernizacja linii napowietrznych na terenie Gminy	Modernizacja linii napowietrznych średniego napięcia zlokalizowanych na terenach zagrożonych występowaniem sadzi katastrofalnej: - linia 15 kV relacji SE Kłomnice – Mstów - linia 15 kV relacji SE Kłomnice – Nieznanice	Tauron Dystrybucja S.A.
				Modernizacja linii napowietrznych niskiego napięcia zlokalizowanych na terenach zagrożonych występowaniem sadzi katastrofalnej	Tauron Dystrybucja S.A.
Modernizacja fragmentu linii napowietrznej 15 kV Kłomnice – Borowno oraz Kłomnice – Kłomnice	Tauron Dystrybucja S.A.				
5	Gospodarowanie wodami	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych i ochrona przeciwpowodziowa	Ochrona zasobów i poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych	Organizacja cyklu spotkań z rolnikami w zakresie propagowania tzw. dobrych praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne	Gmina Kłomnice
				Budowa kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami podczyszczającymi (10 km)	Gmina Kłomnice
				Organizacja cyklu spotkań z mieszkańcami Gminy na temat racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego (propagowanie postaw i zachowań motywujących mieszkańców do oszczędzania wody)	Gmina Kłomnice

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

			<p>Podejmowanie działań przeciwdziałających zagrożeniu powodziowemu i skutkom powodzi</p>	<p>Konserwacja cieków rolniczych rzek: Bystra (91 km), Rudniczanka (5,2 km), Kanał rzeki Rudniczanki (1,9 km), Kanał rzeki Warty (5,7 km), Widzówka (6,1 km), Wiercica Stara (4,05 km), Wiercica (3,4 km)</p>	<p>Śląski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Katowicach</p>
				<p>Utrzymanie i konserwacja rowów melioracyjnych wodnych szczegółowych</p>	<p>Właściciele gruntów</p>
6	Zasoby geologiczne	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	Ochrona i uwzględnienie złóż surowców naturalnych w gminnych dokumentach	Uwzględnienie w MPZP wszystkich udokumentowanych złóż ze szczególnym uwzględnieniem ich racjonalnej eksploatacji	Gmina Kłomnice
7	Gleby	Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Poprawa stanu terenów zdegradowanych na terenie Gminy	Prowadzenie działań w kierunku rewitalizacji terenów zdegradowanych	Gmina Kłomnice
			Poprawa stanu jakości gleb na terenie Gminy	Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	Przedsiębiorcy z terenu Gminy Kłomnice
8	Gospodarka odpadami	Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa	Wzmocnienie zarządzania, monitoringu i kontroli systemu gospodarki odpadami	Zakup pojemników na odpady	Gmina Kłomnice
				Bieżące monitorowanie terenów narażonych na nielegalne składowanie odpadów oraz bieżąca likwidacja dzikich wysypisk	Gmina Kłomnice
				Wspieranie indywidualnego zagospodarowania odpadów biodegradowalnych na terenach zabudowy jednorodzinnej	Gmina Kłomnice
				Prowadzenie systematycznej edukacji ekologicznej mieszkańców z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi oraz odpadami zawierającymi azbest	Gmina Kłomnice
				Wspieranie osób fizycznych w usuwaniu materiałów zawierających azbest z budynków	Gmina Kłomnice

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

9	Zasoby przyrodnicze	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody	Podjęmowanie działań z zakresu ochrony przyrody	Prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej poprzez realizację zapisów „Planu Urządzenia Lasu” w tym "Programu Ochrony Przyrody" Nadleśnictwa Gidle	PGL LP Nadleśnictwo Gidle
			Prowadzenie działań edukacji ekologicznej	Promocja własnych działań i inicjatyw proekologicznych promujących walory środowiska przyrodniczego o charakterze cyklicznym: Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata	Gmina Kłomnice Placówki oświatowe
10	Zagrożenia poważnymi awariami	Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi, środowiska	Zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii i ograniczanie skutków w przypadku jej wystąpienia - działania edukacyjne	Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań	Podmioty (Zakłady) , w których mogą wystąpić poważne awarie
11	Edukacja ekologiczna	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą: „myśl globalnie, działaj lokalnie”	Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów i sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową	Gmina Kłomnice

8. Harmonogram realizacja zadań wraz z ich finansowaniem

Tabela 8-1 Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jedn. włączone)	Termin realizacji zadania	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródło finansowania
1	Ochrona klimatu i jakość powietrza	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gmina Kłomnice i inni Zarządcy budynków	2017 - 2020	975	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
		Wymiana kotłowni lub palenisk węglowych na źródła o wyższej niż dotychczas sprawności wytwarzania ciepła spełniające wymagania emisyjne	Gmina Kłomnice i inni Zarządcy budynków	2017 - 2020	2 000	Budżet Gminy Środki zewnętrzne oraz wkład własny właścicieli budynków
		Budowa i organizacja tras rowerowych na terenie Gminy Kłomnice (8 km)	Gmina Kłomnice	2017 - 2021	500	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
		Poprawa stanu technicznego dróg gminnych (20 km)	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	6 000	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
		Bieżące remonty istniejącej infrastruktury drogowej	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	6 000	Budżet Gminy

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

		drog gminnych (20 km)				Środki zewnętrzne
		Promowanie stosowania nowoczesnych kotłów węglowych, kotłów gazowych, na biomasę oraz edukacja ekologiczna w szkołach	Gmina Kłomnice Placówki oświatowe	2017 - 2024	50	Budżet Gminy
2	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami (odcinek 6,3 km)	Gmina Kłomnice	2017 - 2018	13 000	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
		Modernizacja sieci wodociągowej i przyłączy	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	3 000	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
		Rozbudowa sieci wodociągowej (odcinek 10 km)	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	4 000	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
		Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni oraz ich kontroli technicznej	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	bezkosztowo	Koszt w ramach procedur administracyjnych
		Budowa oczyszczalni przydomowych	Gmina Kłomnice	2017 - 2020	400	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
3	Zagrożenia hałasem	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w MPZP	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	bezkosztowo	Koszt w ramach tworzenia MPZP
		Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem	Gmina Kłomnice	2017 - 2020	10	Budżet Gminy
4	Pola elektromagnetyczne	Uwzględnianie zapisów dot. ochrony przed działaniem pól elektromagnetycznych w MPZP, wprowadzanie obszarów ograniczonego użytkowania	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	bezkosztowo	Koszt w ramach tworzenia MPZP
5	Gospodarowanie wodami	Organizacja cyklu spotkań z rolnikami w zakresie propagowania tzw. dobrych praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne	Gmina Kłomnice	2017 - 2019	30	Budżet Gminy
		Budowa kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami podczyszczającymi (10 km)	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	5 000	Budżet Gminy Środki zewnętrzne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

		Organizacja cyklu spotkań z mieszkańcami Gminy na temat racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego (propagowanie postaw i zachowań motywujących mieszkańców do oszczędzania wody)	Gmina Kłomnice	2017 - 2019	15	Budżet Gminy
6	Zasoby geologiczne	Uwzględnienie w MPZP wszystkich udokumentowanych złóż ze szczególnym uwzględnieniem ich racjonalnej eksploatacji	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	bezkosztowo	Koszt w ramach tworzenia dokumentacji planistycznej, MPZ
7	Gleby	Prowadzenie działań w kierunku rewitalizacji terenów zdegradowanych	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	3	Budżet Gminy
8	Gospodarka odpadami	Zakup pojemników na odpady	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	240	Budżet Gminy
		Bieżące monitorowanie terenów narażonych na nielegalne składowanie odpadów oraz bieżąca likwidacja dzikich wysypisk	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	32	Budżet Gminy
		Wspieranie indywidualnego zagospodarowania odpadów biodegradowalnych na terenach zabudowy jednorodzinnej	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	10	Budżet Gminy
		Prowadzenie systematycznej edukacji ekologicznej mieszkańców z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi oraz odpadami zawierającymi azbest	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	80	Budżet Gminy
		Wspieranie osób fizycznych w usuwaniu materiałów zawierających azbest z budynków	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	13	Budżet Gminy
9	Zasoby przyrodnicze	Promocja własnych działań i inicjatyw proekologicznych promujących walory środowiska przyrodniczego o charakterze cyklicznym: Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata	Gmina Kłomnice Placówki oświatowe	2017 - 2024	100	Budżet Gminy
10	Edukacja	Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów i sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową*	Gmina Kłomnice	2017 - 2024	Zależnie od potrzeb i zakresu prac	Budżet Gminy

* Zadania w zakresie edukacji ekologicznej realizowane będą w każdym w w/w obszarów interwencji zależnie od potrzeb. Będą polegały na prowadzeniu działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem pola elektromagnetycznego.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

Tabela 8-2 Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jedn. włączone)	Termin realizacji zadania	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródło finansowania
1	Ochrona klimatu i jakość powietrza	Prowadzenie monitoringu powietrza na terenie Gminy Kłomnice	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach	2017 - 2020	W ramach badań terenu województwa śląskiego	Środki Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach
		Przebudowa drogi powiatowej nr 1024 S w m. Rzerzeczyce ul. Skrzydlowska na długości 1,2 km	Powiatowy Zarząd Dróg w Częstochowie	2017 - 2018	2 043,494	Budżet powiatu częstochowskiego
2	Pola elektromagnetyczne	Prowadzenie monitoringu promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Kłomnice	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach	2019	W ramach badań terenu województwa śląskiego	Środki Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach
		Modernizacja linii napowietrznych średniego napięcia zlokalizowanych na terenach zagrożonych występowaniem sadzi katastrofalnej: - linia 15 kV relacji SE Kłomnice – Mstów - linia 15 kV relacji SE Kłomnice – Nieznanice	Tauron Dystrybucja S.A.	2017 - 2022	b.d.	Tauron Dystrybucja S.A.
		Modernizacja linii napowietrznych niskiego napięcia zlokalizowanych na terenach zagrożonych występowaniem sadzi katastrofalnej	Tauron Dystrybucja S.A.	2017 - 2022	b.d.	Tauron Dystrybucja S.A.
		Modernizacja fragmentu linii napowietrznej 15 kV Kłomnice – Borowno oraz Kłomnice – Kłomnice	Tauron Dystrybucja S.A.	2017 - 2022	b.d.	Tauron Dystrybucja S.A.
3	Gospodaro wanie wodami	Konserwacja cieków rolniczych rzek: Bystra (91 km), Rudniczanka (5,2 km), Kanał rzeki Rudniczanki (1,9 km), Kanał rzeki Warty (5,7 km), Widzówka (6,1 km), Wiercica Stara (4,05 km), Wiercica (3,4 km)	Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach	2017 - 2022	b.d. (określane każdorazowo na podstawie kosztorysów inwestorskich)	Budżet ŚZMiUW w Katowicach

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

		Utrzymanie i konserwacja rowów melioracyjnych wodnych szczegółowych	Właściciele gruntów	2017 - 2024	Zależnie od potrzeb	Środki własne Właścicieli gruntów
4	Gleby	Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	Przedsiębiorcy z terenu Gminy Kłomnice	2017 - 2024	Zależnie od potrzeb	Środki własne przedsiębiorców
5	Zasoby przyrodnicze	Prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej poprzez realizację zapisów „Planu Urządzenia Lasu” w tym "Programu Ochrony Przyrody" Nadleśnictwa Gidle	PGL LP Nadleśnictwo Gidle	2017 - 2024	W ramach „Planu Urządzenia Lasu”	Środki własne Nadleśnictwa Gidle
6	Zagrożenia poważnymi awariami	Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań	Podmioty (Zakłady) , w których mogą wystąpić poważne awarie	2017 - 2024	Zależnie od potrzeb	Środki własne Podmiotów

9. Uwarunkowania finansowe dla realizacji POŚ

9.1. Źródła finansowania

Realizacja zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska uzależniona jest od zabezpieczenia i uzyskania środków budżetowych jak i pozabudżetowych. Wdrożenie niniejszego Programu będzie możliwe dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska. Źródłami finansowania mogą być fundusze zewnętrzne pozyskiwane w formie dotacji bezzwrotnej lub preferencyjnej pożyczki, fundusze Unii Europejskiej, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Bank Ochrony Środowiska S.A, EkoFundusz oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.

Realizacja programu finansowana będzie ze środków:

- publicznych, w tym:
 - krajowych, pochodzących z budżetu państwa, budżetów samorządu terytorialnego, pozabudżetowych instytucji publicznych,
 - zagranicznych, pochodzących, między innymi, z Funduszu Spójności, funduszy strukturalnych, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, instrumentu finansowego na rzecz środowiska LIFE+, itp.
- niepublicznych, pochodzących z dochodów przedsiębiorstw i inwestorów, funduszy inwestycyjnych, itp., w ramach których najczęstszymi formami finansowania będą fundusze własne inwestorów.

Ważne zadanie w finansowaniu zadań przewidzianych do realizacji w Programie odgrywać będą pożyczki i dotacje z NFOŚiGW oraz WFOŚiGW, fundusze inwestorów, środki z funduszy strukturalnych (krajowych i zagranicznych).

Do krajowych źródeł finansowania w zakresie ochrony środowiska można zaliczyć środki:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: celem działań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu, jest czynna ochrona przyrody prowadząca do ograniczenia degradacji środowiska oraz strat zasobów różnorodności biologicznej, zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa oraz Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania różnorodności Biologicznej.
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- z Projektu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska związane z:
 - określeniem koniecznych, niezbędnych uzupełnień w zakresie opracowań specjalistycznych, prac naukowo-badawczych – do realizacji w czasie obowiązywania planu zadań ochronnych na potrzeby opracowania planu ochrony,

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z
PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

- określeniem koniecznych, niezbędnych uzupełnień w zakresie opracowań specjalistycznych, prac naukowo-badawczych – do realizacji w czasie obowiązywania planu zadań ochronnych na potrzeby opracowania planu ochrony,
- Programu Priorytetowego Ochrona i zrównoważony rozwój lasów: celem działań z zakresu ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów jest zachowanie trwałej wielofunkcyjności lasów, zgodnie z Polityką Leśną Państwa.

W zakresie pomocy zagranicznej Polska może korzystać ze wsparcia w ramach następujących funduszy unijnych w zakresie ochrony środowiska:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR);
- Fundusz Spójności (FS);
- Program Inteligent Energy Europe II;
- Infrastruktura i Środowisko.

Innymi instrumentami finansowymi, pozwalającymi na właściwe zarządzanie środowiskiem są między innymi:

- Środki z budżetu państwa;
- Środki własne jednostek samorządowych;
- Pożyczki i dotacje (Fundusz Ochrony środowiska, itp.).

9.2. Możliwości budżetowe Gminy

Gmina Kłomnice w 2015 roku uzyskała dochód na poziomie 44,81 mln zł. Niemal połowę dochodów Gminy stanowiły dochody od osób prawnych, osób fizycznych oraz innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem.

W poniższej tabeli przedstawiono dochody Gminy według Klasyfikacji Budżetowej w latach 2013-2015.

Tabela 9.2-1. Dochody ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej (w tys. zł) w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych]

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	3 942,445	2 947,300	5 808,791
Dział 020 - Leśnictwo	0	0	0
Dział 600 - Transport i łączność	455,152	1 405,261	1 442,440
Dział 630 - Turystyka	0	0	0
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	87,759	20,851	28,321
Dział 710 - Działalność usługowa	1,130	1,200	1,000
Dział 750 - Administracja publiczna	286,815	278,872	1 641,927
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2,415	121,673	125,872
Dział 752 - Obrona narodowa	0,300	0,300	0,599
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	515,908	377,013	56,404
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz	13 051,33 3	13 874,04 1	13 274,284

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z
PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024**

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
wydatki związane z ich poborem			
Dział 758 - Różne rozliczenia	15 197,76 7	14 597,45 3	14 320,746
Dział 801 - Oświata i wychowanie	1 272,895	1 207,145	959,601
Dział 851 - Ochrona zdrowia	2,412	3,168	3,073
Dział 852 - Pomoc społeczna	4 438,564	4 178,166	4 333,782
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	150,199	155,779	135,934
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	659,989	1 445,470	2 328,915
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0	0	0
Dział 926 - Kultura fizyczna	0	200,000	236,406

Dochody budżetu Gminy Kłomnice na 1 mieszkańca w 2015 wynosiły 3 280,00 zł. W powiecie częstochowskim kwota ta była niższa i wynosiła 728,55 zł. Na przestrzeni lat 2013-2015 wzrosła kwota wydatków na 1 mieszkańca w Gminie Kłomnice (2013 r.- 2 907,48 zł, 2014 r.- 2 998,02 zł).

Wydatki Gminy Kłomnice w 2015 roku wyniosły 43,096 mln, stanowiły mniej niż w 2014 r. 48,196 mln zł.

Tabela 9.2-2. Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej (w tys. zł) w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	3 799,690	2 556,676	5 112,844
Dział 020 - Leśnictwo	9,014	9,165	8,965
Dział 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0	0	0
Dział 600 - Transport i łączność	2 597,750	4,739,964	3 427,010
Dział 630 - Turystyka	0	0	0
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	244,225	212,641	228,182
Dział 710 - Działalność usługowa	60,517	41,899	32,675
Dział 750 - Administracja publiczna	3 251,859	3 703,508	5 152,232
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1,812	121,673	125,872
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 466,279	933,230	471,296
Dział 757 – Obsługa długu publicznego	624,052	572,323	643,014
Dział 801 - Oświata i wychowanie	17 111,27 9	18 495,65 2	16 171,560
Dział 851 - Ochrona zdrowia	182,398	180,165	208,636
Dział 852 - Pomoc społeczna	6 520,492	5 799,931	5 921,514
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	415,891	444,564	463,431
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 757,136	5 841,588	3 571,529
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	949,130	981,042	800,509
Dział 925 – Ogrody botan. I zoolog. Oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0	0	0
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	327,046	784,093	689,205

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z
PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

Wydatki budżetu Gminy Kłomnice na 1 mieszkańca w 2015 wynosiły 3 154,28 zł. W powiecie częstochowskim kwota ta była znacznie mniejsza i wynosiła 682,14 zł. Ponadto na przestrzeni lat 2013-2015 kwota wydatków na 1 mieszkańca w Gminie była porównywalna (2013 r. – 2 926,72 zł, 2014 r. – 3 505,93 zł).

10. System realizacji programu ochrony środowiska

Wdrażanie zapisów „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kłomnice na lata 2017-2020, z perspektywą na lata 2021-2024” jest kluczowym elementem ich realizacji. Dla zapewnienia efektywności POŚ konieczne jest sukcesywne wdrażanie i jego realizacja.

10.1. Współpraca z interesariuszami

Podczas opracowania Programu Ochrony Środowiska za główne źródła informacji posłużyły materiały udostępnione przez:

- Urząd Gminy w Kłomnicach;
- Państwowy Monitoring Środowiska;
- Główny Urząd Statystyczny;
- Państwowy Instytut Geologiczny;
- Państwową Służbę Hydrogeologiczną;
- Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.

W ramach opracowanego dokumentu wyznaczono zadania własne oraz monitorowane za których współrealizację odpowiedzialni będą:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach;
- Mieszkańcy, właściciele gruntów;
- Przedsiębiorcy z terenu Gminy Kłomnice;
- PGL LP Nadleśnictwo Gidle;
- Zarządcy budynków;
- Powiatowy Zarząd Dróg w Częstochowie;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach;
- Tauron Dystrybucja S.A.;
- Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach;
- Właściciele gruntów.

10.2. Zarządzanie Programem ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kłomnice jest dokumentem o charakterze strategicznym, pozostającym w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z
PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zapisów Programu jest Wójt Gminy Kłomnice wraz z podległym mu Urzędem Gminy w Kłomnicach. Wójt odpowiada za ogólną koordynację procesu wdrażania i monitorowania Programu. W szczególności odpowiedzialny jest za przygotowanie i wdrożenie projektów wynikających z zaplanowanych zadań, a także zidentyfikowanych projektów kluczowych do realizacji do roku 2024.

Do grupy podmiotów bezpośrednio realizujących Program ochrony środowiska należą podmioty realizujące zadania własne (m.in. WIOŚ, Tauron Dystrybucja S.A, ŚZMiUW) oraz samorząd gminny realizujący zadania publiczne w zakresie ochrony środowiska.

W celu wdrażania i monitorowania zaplanowanych zadań w Programie zostanie powołany Zespół Wdrażający. Do zadań Zespołu Wdrażającego należeć będzie koordynacja realizacji Programu, dokonywanie procedur uaktualniania i oceny skuteczności, oraz udoskonalenie komunikacji między władzami i instytucjami lokalnymi a mieszkańcami na temat projektów POŚ.

10.3. Monitorowanie programu – mierniki realizacji zadań

Monitoring i ewaluacja efektów są istotnym elementem procesu wdrażania „Programu Ochrony Środowiska”, stanowią integralną część codziennego zarządzania. System monitoringu polegać będzie na ocenie rzeczowego i finansowego stopnia zrealizowania zadań wskazanych w niniejszym dokumencie oraz identyfikacji odstępstw i nieprawidłowości w realizacji POŚ. Będzie zapewniony wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów oraz założonych celów.

Monitoring, w tym gromadzenie i interpretacja danych będą koordynowane przez pracowników Urzędu Gminy w Kłomnicach w ramach powołanego Zespołu Wdrażającego. Ponadto w proces monitorowania przebiegu oraz oceny efektywności i skuteczności realizacji POŚ zostaną zaangażowani interesariusze z obszaru Gminy.

Proces monitorowania i ewaluacji polegać będzie na gromadzeniu danych dotyczących wskaźników sprecyzowanych dla każdego z komponentów środowiska w celu określenia stopnia realizacji Programu. Organ wykonawczy Gminy sporządzi co dwa lata raporty z wykonania Programu Ochrony Środowiska, które następnie przedstawi Radzie Gminy. Ponadto przygotowany raport zostanie przedłożony przez organ wykonawczy do wiadomości Zarządu powiatu. W raporcie powinna zostać dokonana ewaluacja realizowanych zadań i poziomu osiągnięcia przyjętych wskaźników. W proces ewaluacji powinni zostać włączeni wszyscy interesariusze, w tym służby i inspekcje działające na terenie Gminy Kłomnice. Cały Program aktualizowany powinien być co cztery lata uwzględniając rozbieżności oraz wprowadzając nowe zadania i cele. Program Ochrony

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z
PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

Środowiska będzie posiadać formułę otwartą, dlatego w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów, zmian w otoczeniu oraz potrzeby utworzenia nowych projektów – będzie on aktualizowany.

Warunkiem prowadzenia monitoringu realizacji POŚ jest opracowanie systemu wskaźników dla poszczególnych celów strategicznych. Proponowane wskaźniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10.3-1 Zestawienie wskaźników dla monitorowania celów w poszczególnych obszarach interwencji

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość wskaźnika w roku bazowym (2015 r.)	Jednostka
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Długość ścieżek rowerowych na terenie Gminy Kłomnice	Urząd Gminy w Kłomnicach	b. d.	km
	Wynikowe klasy jakości powietrza dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie śląskiej wg rocznej oceny jakości powietrza	WIOŚ w Katowicach	Klasa C: O ₃ , PM10, PM2,5, B(a)P	klasa
	Długość dróg gminnych wymagających remontu	Urząd Gminy w Kłomnicach	20	km
Zagrożenia hałasem	Liczba punktów monitoringu hałasu na terenie Gminy	WIOŚ w Katowicach	0	szt.
	Drogi o nawierzchniach „cichych”	Zarządzający drogami	b. d.	km
Pola elektromagnetyczne	Liczba pomiarów poziomu pól elektromagnetycznych	WIOŚ w Katowicach	0	szt.
Gospodarowanie wodami	Potencjał ekologiczny w badanych punktach pomiarowych	WIOŚ w Katowicach	Punkt Warta od Cieku spod Rudnik do Wiercicy – potencjał słaby Punkt Wiercica - potencjał słaby	%
	Jakość wód podziemnych w punkcie K204 w Kłomnicach	WIOŚ w Katowicach	III	klasa
	Punkty poboru wód podziemnych	Bank Danych Hydrogeologicznych	6	szt.
Gospodarka wodno-ściekowa	Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej	GUS	57,1	km
	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	GUS	186,6	km
	Ilość ścieków odprowadzonych do kanalizacji sanitarnej	Urząd Gminy w Kłomnicach	252,0	dam ³
	Liczba przyłączy wodociągowych	GUS	3 967	szt.
	Wielkość zużycia wody w przeliczeniu na mieszkańca	GUS	24,5	m ³ /M/rok
	Liczba ludności korzystająca z instalacji wodociągowej	Urząd Gminy w Kłomnicach	11 893	osoba

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z
PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	Urząd Gminy w Kłomnicach	46	szt.
Gleby	Udział użytków rolnych w powierzchni Gminy	GUS	72,74*	%
	Powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych	GUS	3 093	ha
Gospodarka odpadami	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	Urząd Gminy w Kłomnicach	56,79*	% wagowo
	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wybranych frakcji odpadów: papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło	Urząd Gminy w Kłomnicach	23,43*	% wagowo
	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych – ogółem	Urząd Gminy w Kłomnicach	3 178,47*	Mg
	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych w formie zmieszanej	Urząd Gminy w Kłomnicach	2 665,77*	Mg
	Masa odpadów komunalnych zebranych i odebranych selektywnie	Urząd Gminy w Kłomnicach	512,70*	Mg
	Ilość nieruchomości Gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych	Urząd Gminy w Kłomnicach	3 772*	szt.
	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy	Urząd Gminy w Kłomnicach	236,851*	Mg
Zasoby przyrodnicze	Liczba pomników przyrody	GDOŚ	4	szt.
	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w miastach	GUS	10,90	ha
Zasoby geologiczne	Złoże kopaliny zlokalizowanej na terenie Gminy Kłomnice	Państwowy Instytut Geologiczny	5	szt.
Zagrożenia poważnymi awariami	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku	Urząd Gminy w Kłomnicach	0	szt.
	Liczba zakładów w rejestrze potencjalnych sprawców poważnych awarii	Urząd Gminy w Kłomnicach	1	szt.
Edukacja ekologiczna	Procent liczby mieszkańców objętych działaniami edukacji ekologicznej	Urząd Gminy w Kłomnicach	100	%

*wykorzystano dane z 2014 roku - w chwili opracowania brak danych za 2015 rok

Spis tabel

Tabela 3.2-1 Liczba ludności w Gminie Kłomnice w latach 2012-2015 [źródło: Główny Urząd Statystyczny].....	23
Tabela 3.2-2 Procesy demograficzne na terenie Gminy Kłomnice [źródło: Główny Urząd Statystyczny]	24
Tabela 3.4-1Liczba podmiotów gospodarki narodowej wg sektora własności oraz rodzaju działalności w Gminie w latach 2012-2015.....	24
Tabela 3.5-1 Charakterystyka sieci gazowej na terenie Gminy Kłomnice [źródło: Bank Danych Lokalnych].....	25
Tabela 3.5-2 Struktura zużycia paliwa gazowe w Gminie Kłomnice w latach 2012-2015.....	26
Tabela 3.5-3 Ilość odbiorców paliwa gazowego w Gminie Kłomnice w latach 2012-2015	26
Tabela 4.2-1 Zestawienie dróg na terenie Gminy	31
Tabela 4.4-1 Punkty pomiarowo-kontrolne rzek przepływających przez teren Gminy Kłomnice	36
Tabela 4.4-2 Wyniki badań wód powierzchniowych w punkcie pomiarowo-kontrolnym Warta – miejscowość Rzeki Małe [źródło: Państwowy Monitoring Środowiska –Wyniki Badań Wód Powierzchniowych – Rzeki 2015]	36
Tabela 4.4-3 Wyniki badań wód powierzchniowych w punkcie pomiarowo-kontrolnym Wiercica – m. Chmielarze [źródło: Państwowy Monitoring Środowiska –Wyniki Badań Wód Powierzchniowych – Rzeki 2015]	36
Tabela 4.4-4 Charakterystyka punktu monitoringowe na terenie Gminy Kłomnice.....	37
Tabela 4.4-5 Wyniki badań jakości wód podziemnych w pkt. K204 przeprowadzonych przez WIOŚ w Katowicach w 2015 r. [źródło: www.katowice.pios.gov.pl]	38
Tabela 4.5-1 Zestawienie miejscowości zaopatrywanych w wodę z wodociągów grupowych na terenie Gminy Kłomnice	40
Tabela 4.5-2 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy.....	40
Tabela 4.5-3 Jakość wody do spożycia w Gminie Kłomnice [źródło: dane udostępnione przez Urząd Gminy Kłomnice – Sprawozdanie z badań]	42
Tabela 4.5-4 Sieć kanalizacyjna w Gminie Kłomnice w latach 2012-2015 [źródło: http://www.stat.gov.pl]	45
Tabela 4.6-1 Złoża kopalin terenu Gminy Kłomnice [źródło: http://geoportal.pgi.gov.pl/]	46
Tabela 4.7-1 Powierzchnia geodezyjna Gminy wg kierunków wykorzystania, 2014 r. [źródło: Bank Danych Lokalnych].....	47
Tabela 4.8-1 Masa odpadów komunalnych zbieranych i odebranych w 2014 roku z terenu Gminy Kłomnice [źródło: <i>Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kłomnice za 2014 rok</i>]	49
Tabela 4.9-1 Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Kłomnice	52
Tabela 4.11-1 Analiza SWOT	58
Tabela 7.12-1 Cele, kierunki interwencji oraz zadania.....	67
Tabela 8-1Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem	70
Tabela 8-2 Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem.....	73
Tabela 9.2-1. Dochody ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej (w tys. zł) w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych]	76
Tabela 9.2-2. Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej (w tys. zł) w latach 2013-2015	77
Tabela 10.3-1 Zestawienie wskaźników dla monitorowania celów w poszczególnych obszarach interwencji.....	80

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KŁOMNICE NA LATA 2017-2020 Z
PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 -2024

Spis rysunków

Rysunek 3.1-1 Położenie Gminy Kłomnice na terenie powiatu częstochowskiego [źródło: <i>Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Kłomnice</i>]	22
Rysunek 3.1-2 Układ administracyjny Gminy Kłomnice [źródło: www.klomnice.pl]	23
Rysunek 3.4-1 Struktura podmiotów gospodarki narodowej wg grup rodzaju działalności PKD 2007 w latach 2012-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych]	25
Rysunek 4.2-1 Przebieg linii kolejowej przez teren Gminy Kłomnice.....	32
Rysunek 4.4-1 Poziomy wód w roku 2014 [źródło: http://spdpsh.pgi.gov.pl/]	37
Rysunek 4.4-2 Lokalizacja Głównych Zbiorników Wód Podziemnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do picia [źródło: http://www.katowice.pios.gov.pl/].....	38

